Ч. 151 (15.230). Львів, середа 5. липня 1939. Рік LX.
Nr. 151 (15.230). Lwów, środa 5. lipca 1939. Rok LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА“ В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

У Ґданську йде військова підготова.

ЗАЯВА ЧЕМБЕРЛЕНА У СПРАВІ ҐДАНСЬКА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. На запит про положення у Ґданську, Чемберлен зложив таку заяву у палаті громад:

„ЯК ВИХОДИТЬ З ДОСТОВІРНИХ ІНФОРМАЦІЙ, У ВІЛЬНОМУ МІСТІ ЙДЕ ІНТЕНЗИВНА ПІДГОТОВА ВІЙСЬКОВОГО ХАРАКТЕРУ. БАГАТО, ЩО РАЗ ТО БІЛЬШЕ НІМЕЦЬКИХ ГРОМАДЯН ПРИЇЗДИТЬ В ОСТАННЬОМУ ЧАСІ ДО ҐДАНСЬКА, БУЦІМТО ЯК ТУРИСТИ; ОРҐАНІЗУЮТЬ ДОБРОВОЛЬЧИЙ КОРПУС ПІД НАЗВОЮ „ГАЙМВЕРИ“.

НІМЕЦЬКИЙ УРЯД НОТИФІКУВАВ ПОЛЬСЬКОМУ ПРО ВІЗИТУ КРУЖЛЯКА „КЕНІҐСБЕРГ“ У ҐДАНСЬКУ, ЩО ПІЧНЕТЬСЯ 25. СЕРПНЯ І ТРИВАТИМЕ 3 ДНІ; ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД ПОВІДОМИВ ПРО ТЕ ҐДАНСЬКИЙ СЕНАТ.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ТРИМАЄ ПОСТІЙНИЙ КОНТАКТ З ПОЛЬСЬКИМ ТА ФРАНЦУЗЬКИМ У СПРАВІ ПОЛОЖЕННЯ В ҐДАНСЬКУ.

НА ДАЛЬШИЙ ЗАПИТ: ЧИ ФОРТИФІКАЦІЯ ҐДАНСЬКА Є НЕЛЕҐАЛЬНА І ЧИ БРИТ. УРЯД ДУМАЄ ПОІНФОРМУВАТИ ОСОБИСТО КАНЦЛЕРА, ЩО ВІН ГОТОВ ДО НЕГАЙНОГО СПРОТИВУ ПРОТИ ВСЯКИХ СПРОБ ЗМІНИТИ ТЕПЕРІШНІЙ СТАТУТ ҐДАНСЬКА СИЛОМІЦЬ, ЧЕМБЕРЛЕН ВІДПОВІВ:

„ЩО ДО ПРАВНОЇ СТОРІНКИ ПИТАННЯ ПРОШУ ВНЕСТИ ОКРЕМУ ІНТЕРПЕЛЯЦІЮ. КОЛИ ЙДЕ ПРО СТАНОВИЩЕ БРИТІЙСЬКОГО УРЯДУ, ТО ЙОГО ВИРАЗНО ЗЯСУВАВ МІН. ҐАЛІФАКС.

У ВІДПОВІДЬ НА ІНТЕРПЕЛЯЦІЮ ЛЕЙБУРИСТА ДАЛЬТОНА ЧЕМБЕРЛЕН ЗАЯВИВ, ЩО БРИТ. УРЯД ВИСОКО ЦІНИТЬ СТАНОВИЩЕ, ЯКЕ ЗАНЯВ ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД“.

НАРАДИ ДИПЛЬОМАТІВ У ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Чемберлен приняв у присутности Ґаліфакса брит. амбасадора з Варшави Кеннарда, опісля був на авдієнції у короля. Амб. Рачинський відбув довшу розмову з мін. Ґаліфаксом, подібно як і мін. Корбен.

—о—

МУСОЛІНІ НЕ БУВ У ПАПИ.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, ПАТ. Як подає Авас, зближені до Ватикану кола заперечують поголоски, немов би папа приняв Мусолінія.

—о—

ЖИДИ ПОКИДАЮТЬ СЛОВАЧЧИНУ.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. В неділю виїхав зі Словаччини перший транспорт жидів — разом 650 осіб. Вони виїхали до Варни під поліційною ескортою.

ПРОТИМАДЯРСЬКА ПРОПАҐАНДА.

Мадярські радіовисильні подають у чужомовних комунікатах, що у Словаччині знов скріплюється протимадярська пропаґанда, якою у великому ступні кермує сам словацький уряд.

Сензаційні поголоски.

ПРОТЕКТОРАТ НАД СЛОВАЧЧИНОЮ, АНЕКСІЯ ПІВДЕННОЇ ШВАЙЦАРІЇ, ДИВЕРСІЯ В СУДАНІ.

БЕРЛІН, ПАТ. У Берліні кружляють поголоски, яких автори нераз покликуються на урядові джерела. Говорять там про німецький протекторат над Словаччиною, про прилучення південних швайцарських кантонів, заселених італійцями до Італії та про пляновану диверсійну акцію в Судані, з метою: відвернути увагу Англії від европейських справ.

Німецький кружляк „Кеніґсберг“ причалить у серпні до Ґданська.

НІМЕЦЬКА НОТА ДО ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, ПАТ. Німецький уряд повідомив польський, що німецький кружляк „Кенігсберг“ припливе з візитою до Ґданська між 25. і 28. серпня ц. р.

Це повідомлення зробив німецький уряд як звичайно, згідно з усіми приписами, що випливають зі статуту вільного міста та з прав, які має Польща, що веде закордонні справи Ґданська; подано його до відома ґданського сенату.

Новий інцидент у Тієнтсіні.

Московська радіовисильня повідомляє, що японці знов набили одного англійця, ревідуючи його при вході до британської концесії.

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР ОСТЕРІГАЄ ЯПОНІЮ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Парляментарний підсекретар закорд. справ Батлер поінформував палату громад, що брит. амбасадорові у Токіо доручено поінформувати японський уряд, що якінебудь репресії проти брит. громадян у Тієнтсіні витворилиб дуже поважні труднощі для недалекої конференції у Токіо.

ЯПОНЦІ ЗІСТРІЛИЛИ 8 СОВІТСЬКИХ ЛІТАКІВ.

СІНКІН, ДОМЕІ. Підчас повітряного бою над рікою Чалька манджурсько - японські летуни зістрілили 8 совітських літаків та прогнали інші.

СТРІЧА МІНІСТРА ГОРА З ФРАНЦУЗЬКИМ ПРЕЗИДЕНТОМ.

ПАРИЖ, ПАТ. Прем. Даладіє та мін. Бонне стрінулися з міністром Гором на обіді у британській амбасаді.

Німецьке Інформаційне Бюро про положення у Ґданську.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро подає кілька вісток про справи Ґданська, м. ін. що „при кінці минулого тижня заламалася моральна нагінка проти Німеччини“, яку вели ріжні англійські та французькі джерела, які кидали закид, що німці приготовлюють переворот у Ґданську в неділю по полудні. Спокійний тон польської преси називає Нім. Інф. Бюро „наслідком польської меґальоманії“.

—о—

СССР відповів на анґльо-французькі пропозиції.

ЛЯКОНІЧНА ЗАЯВА ЧЕМБЕРЛЕНА У СПРАВІ ПЕРЕГОВОРІВ ЗІ СОВІТСЬКИМ УРЯДОМ.

МОСКВА, ПАТ. Амбасадори Англії та Франції і дир. Стренг відбули в понеділок в 16. год. нараду з Молотовом, що тривала до 17.30. Молотов дав їм совітську відповідь на франко - брітійські пропозиції, що їх доручено перед 2-ма днями.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Чемберлен зложив у понеділок таку заяву у палаті громад:

„Ми переслали нові інструкції нашому амбасадорові у Москві, що разом з французьким амбасадором відбув розмову з Молотовом 1. н. м. Тепер брит. уряд чекає на совітську відповідь і вважає, що не булоб доцільно тепер давати подрібніші інформації про стан анґльо - совітських переговорів.

—о—

З ритмом життя.

Львів, 3. липня 1939.

В останньому часі відбулася ціла низка загальних зборів ріжних наших установ. Правду сказати — було їх навіть забагато, як на такий короткий час і малий фейлетоніст „Діла“ слушно піддав у навпів веселому навпів поважному тоні думку, чи не добре було б перевести ревізію закоріненого звичаю — в половині літа заливати Львів повінню загальних зборів. Дозволимо собі зазначити, що поза формально-статутовими обовязками установ та організацій — в їхньому найбільшому власному інтересі лежить втримувати найтісніший звязок з громадянством, при чому ніхто мабуть не сумнівається, що одним із таких найтривкіших звязкових є — преса. Тимчасом безліч отих зборів впродовж розмірно дуже короткого часу не дає змоги ані відповідно простудіювати актуальні болячки кожної окремої установи та їх — згідно з інтересом спопуляризувати, ані взагалі якслід — з уваги на вакаційний відпустковий час — виконати свій інформаційний обовязок. Це далеко немаловажна справа і користаємо з нагоди, щоб її піддати під увагу відповідальним керманичам наших центральних установ та організацій.

Спіраючись на підсумках дотеперішніх „соймиків“ та „парляментів“ ріжних українських господарських і культурних установ, підкреслюємо одну — на нашу думку — найважнішу і найвідраднішу характеристичну рису, питоменну рішуче для всіх без виїмку наших зорганізованих клітин. Цією рисою є безупинна, нормальна, позитивна і конструктивна праця по наших установах і організаціях. Реферати, що їх виголошували керманичі, та дискусія, яка потім велася — відбувалася в атмосфері такої ділової праці, немов живемо не в нинішніх часах і місяцях, але в періоді, в якому слово „війна“ торкається або давньо-минулого історичного спомину, або утопійного фантазування на тему будуччини світа. Навіть такі моменти, без яких ті чи інші загальні збори могли б були дуже добре обійтись, — не мали нічого спільного з нервозністю нинішніх часів: бо коли хтось вважає, що тепер є відповідна нагода висувати (хай навіть у замаскованій формі) якінебудь особисті справи на громадському Форумі — то це справа жалюгідна, але свідчить теж про „рівновагу духа“ (єдина позитивна рисочка таких, врештою дуже нечисленних, екстратур).

Рівновага духа — без іронічних лапок, дійсна, повна і поливугідна — це найкращий показчик здоровля українських мас та всього громадського активу, що працює над зберіганням і розбудовою старих станиць та здвиганням нових. Настрої розгублення та інерції, що грозили нам після заломання карпато-української державности — швидко минулися. Вдалося їх опанувати скоріше, ніж може навіть дехто зпоміж нас, громадської верхівки, сподівався. Таксамо без глибших наслідків залишився нездоровий вітер „вичікування війни“, який повіяв був по краю. Люди поділилися на „прихильників“ і „противників“ війни, чи — коли хочете — на „мілітаристів“ і „пацифістів“, політиканство цвите і надалі, себто — Европу і надалі люди ділять на дрібні шматки, — але воно вже давно прийняло нешкідливу форму щоденної розваги. Невідлучні від нинішніх днів настрої та розмови нітрохи не впливають на хід справ і видайність праці — від верхів до низів. Кожний знає, що має виконувати свій обовязок, звязаний з характером його стійки, та що журбу за війну і мир має залишити тим, які виповідають війни і заключують мирові договори.

З найбільшим признанням і з почуттям правдивого вдоволення підкреслюємо ту атмосферу спокою та ділової праці, яка панує в усьому українському житті, зорганізованому у господарських, культурних та суспільних установах і організаціях. Доказом найздоровішого національного інстинкту є та рівна хода, що нею йде національне життя і дотримує кроку ритмові загального життя.

Вже з більшим застереженням ми поставились би до діяльности політичних організацій, щодо яких можна дискутувати, чи вони дотримують кроку вимогам часу. Ми вже виступали і далі виступаємо проти таких вимог до політичних партій, що їх вони не всилі виконати. Ослаблення політичного життя природне у звязку з надзвичайними умовинами нинішньої дійсности. А проте — ніде правди діти — діють тут теж причини незалежні від режіму. Нема ніякого сумніву, що енергію українських політичних партій у чималій мірі паралізує великий питайник, який повис над цілою Европою та разом із нею над українською проблемою, в її міжнародньому розумінні. Брак відповіді на цілу низку хвилюючих питань. Нема українського діяча ані публіциста, який зважився би нині ставити в українській справі прогнози, оперті не на своїх симпатіях чи сумнівних гіпотезах, але на льогіці розвоєвого процесу подій, та який на основі тих прогноз радив би таку-то практичну активну діяльність зараз-таки, в актуальному нинішньому дні. Без стиду можна признатися, що в українській політичній думці настало розгублення: коли дивитись на герці, що йдуть довкола союзу з Москвою і від демократичних великодержав і від націоналістичних, коли прислухуватись глухій мовчанці, яка враз запанувала довкола гасла самовизначення, коли приймати під увагу ріжні можливости, які на випадок війни можуть стрінути українську етнічну територію саме у звязку з отими міждержавними комбінаціями, в яких нема нічого поза їхнім власним еґоїстичним інтересом, — тоді справді важко устійнювати національну концепцію, яка мала б актуальну вартість та практичне значіння для щоденної тактики. Одночасно страшенне утруднює це завдання українській політичній думці нинішня українська дійсність у Польщі. Маємо в цій хвилині на думці не тільки дійсність у краю, себто національну політику держави та її наслідки у практиці українського культурного й господарського життя, але і сферу так мовити „чистої політики“. Скажім виразніше:

де є ті чинники у Польщі, які цікавляться українством, як політичною проблемою, і то проблемою не тільки внутрішньо-державного значіння та з якими чинниками можна б дискутувати сьогодні над можливостями політичної її розвязки?! Той „імпас“ польської політичної думки у ділянці, яка нас безпосередньо торкається, у звязку ще й із нинішньою загальною польською атмосферою перечулення, в якій треба з кожним словом рахуватись, щоб воно не було інтерпретоване, як протидержавний злочин, — такі відносини створюють преважкі умовини для живої і рухливої діяльности наших політичних партій та всіх тих політичних чинників (до них зараховуємо і пресу), які зобовязані політично виховувати нарід і політично народом кермувати.

А проте це тільки вияснення ситуації, яке не задовольняє настільки, щоб з самою ситуацією погодитись. Це тільки вияснення причин, які складаються на деяку відсталість українського політичного життя в краю від ритму життя: коли українські аполітичні організації дотримують тому ритмові ходи, то політичні — маємо враження — її не дотримують, залишаються позаду. Активізація українського політичного життя — це гостро-актуальне завдання, яке стоїть перед усіми українськими політичними партіями, в першу чергу перед УНДО-м, як партією провідною та найбільш відповідальною. Очевидно, ці слова сказані не для критики і докорів, бо це була б зарозикована забава в наших часах, а з публіцистичного обовязку, який каже проаналізовувати кожночасні національні відносини — обєктивно і безпристрасно, стверджуючи в імя правди не завжди тільки речі приємні.

ік.

Приготування німців у Ґданську

в польському освітленні.

„Ґданський корпус добровольців“. — Мобілізація населення Ґданська. — Будують довкола Ґданська укріплення. — Протипольські настрої. — „В найближчих тижнях буде треба сильних нервів.“

Міжнародня метушня довкола справи Ґданська не спиняється ні на хвилину. Польська преса щодня приносить алярмуючі вістки про те, що в самому Ґданську виглядає як у воєнному таборі.

„Ґлос Народови“ з 1. VII. зібрав про це у великій телеграмі цікаві подробиці.

Підготова ґданщан до орґанізації „ґданського корпусу добровольців“ відбувається інтензивно й гарячково. Цілу низку льокалів у місті й поза містом опорожнено на те, щоб примістити в них окремі частини „корпусу“. З поспіхом збирають та маґазинують у Ґданську великі припаси поживи, головно муки та мяса, яке заморожують у холодільнях. Замовлено теж великі припаси поживи з Польщі. Побір коней триває далі, так само відбувається реєстрація авт. Як перші кадри „ґданського корпусу добровольців“ прибуло до Ґданська 1.400 юнаків зі Східної Прусії. Приміщено їх у Мацкав (Мацькові) біля Пруща в тамошніх бараках. У ночі з середи на четвер прибуло знову поважне число штурмовців зі Східної Прусії у мебльових ваґонах фірми „Гаґеман“. Цей транспорт приміщено у Вжещу в казармах Лібена. Члени „корпусу добровольців“, що приїздять зі Східної Прусії — це на загал юнаки у військовому віці. Вони зодягнені в напів військовий однострій. Прибувши на місце, дістають зброю, ідентичну зі зброєю райхсвери. Нема майже дня без нових транспортів вояків зі Східної Прусії.

Німецьке населення Ґданська теж змобілізоване. Великі роботи, що мають стратеґічний характер, як будівля додаткових мостів на ріці Наґаті або будування казарм у місті відбуваються у скорому темпі, руками коло 3.000 робітників. Одночасно заанґажовано до ґданського евіденційного бюра подвійне число службовиків, що випрацьовують мобілізаційні списи.

За містом на узгірях скосили вже збіжжя та взялися до копання стрілецьких ровів і до будови сильних укріплень. Ці роботи виконують старші річники колишніх вояків, що бували на світовій війні; ґданщани у віці 20, 21 і 22 літ виїздять більшими партіями до Німеч-

20.000 британських добровольців дефілює перед королем.

Промова Чемберлена.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Перший раз в історії Анґлії король відібрав дефіляду т. зв. 4. армії 20-ох тисяч добровольців „національної служби“. Дефіляда відбулась у Гайд Парку і тривала 40 мінут. Взяли у ній участь відділи піхоти, маринарки, санітарної служби, летунства та жіночий помічний корпус.

Чемберлен виголосив перед мікрофоном коротку промову, в якій заохочував добровольців вступати до „нац. служби“ та відчитав королівську телеграму до добровольців.

Присилайте передплату!

чини на військправи. Біля Ельбінгу вправляють формацнщан у силі кількох тисяч.

Найбільшіплення ґданщани будують на Єпископсьорі (Бішофсберг). Ґданська поліція та відС. А. не впускають туди нікого невтаємного. Але з кол сенату проникають повідння, що на цій горі монтують тепер протунські гармати величезного калібру, що ївівторок та середу привезли на кораблях ючні Шіхавза у Ґданську.

У всіх минах ґданської области від **двох тижнів** е щодня відбуваються партійні, **нац.-со**тичні збори, на яких промовці отвертоуть про швидку злуку Ґданська з Німечо. **Серед населення ростуть протипольськістрої,** штучно викликувані та зміцнюванціонал-соціялістичною пропаґандою.

У „ДанціФорпостен", офіціяльнім органі ґданськонату, появилася перед двома днями нова ст редактора Жарського, в якій він пише, щоа Ґданська лежить у німецькій армії, якаепоборна". Ред. Жарський **накликує** ґдних **націонал-соціялістів до терпеливости,** — як пише — сучасна хвилина вимагає кожного мешканця Ґданська сильних нерв спокою, зокрема в тижнях, що надходятт

Нервозні настрої, що панують на ґданськопольському кордоні, хвилюють не тільки близьких сусідів, але також західно-европейське громадянство. Англійська та французька преса цілі сторінки присвячує саме ґданській проблемі. „Журналь де Деба" взиває французький та англійський уряд через амбасадорів, або шляхом офіціяльної заяви щераз поінформувати німецький уряд, що кожна спроба влучення Ґданська до Райху буде сиґналом до вибуху світової війни.

Алярмуючі повідомлення про положення у Ґданську і хвилювання англійської та французької прилюдної опінії з того приводу стоять у разючому контрасті до щирого чи вдаваного, але спокійного настрою, що пливе від кількох днів з Берліна.

Американська пресова агентура „Юнайтед Прес" повідомляє під датою 1. липня з Берліна:

„В колах добре поінформованих про наміри Третього Райху кажуть, що в найближчих тижнях не треба надіятись на ніяку акцію, яка ненадійно довела б до максимального напруження. В колах, близьких до німецького уряду не втратили надії на можливість полагоди домагань Німеччини без збройного конфлікту."

Поовви французького уряду у справі народньої оборони.

ПАРИЖ, Г. В суботу перед полуднем відбулося занявя французького кабінету під проводомз. Лебрена. Прем. Далядіє предложив дробати низку постанов військового харру; м. ін. міністр скарбу дістане повновласть робити деякі надзвичайні видатки у звязку з нар. обороною.

Опісля мін. Бонне зясував міжнародне положення, спиняючися зокрема на переговорах з СССР та на положенню у Ґданську.

„Фронт мира".

ранко-голяндські переговори у Парижі.

ПАРИЖ, Г. Чимале зацікавлення виклив комунікао розмови мін. Бонне з голяндським пм. У політичних колах висловлюють ад, що розмова торкалася франко - британських переговорів у справі т. зв. фронту мира проти напасника. Та справа цікавить невтральні держави, як Бельгію та Голяндію.

Брититкий уряд відкликав свого ґенерального консуля з Відня.

ВІДЕНЬ, Т. Британський ген. консуль у Відні Сінклеейнор дістав у суботу наказ вернутися в ближчому тижні до Анґлії.

Як відонімецький уряд поставив домагання, щоби брит. уряд відкликав свого ґен. консуля з Відня; це вважають актом репресії за те, що видалено німецького консуля з Ліверпулю.

Ньві бомбові замахи в Анґлії.

ЛЬОНДОПАТ. В ночі зі суботи на неділю вибухлалька бомб в ріжних англійських проональних містах; людських жертв не булле матеріяльні втрати поважні.

Всі бомбвибухли у двірцевих шатнях одного залізничого товариства. У Лімінґтон бомба знищила багажеву галю.

Німецьке радіо подає, що бомби вибухли у сімох місцях та що є ранені.

—o—

По широкому світі.

Литовсько-німецькі переговори у справі громадянства мешканців Клайпеди почалися в понеділок у Ковні.

Грецька королівна Ірина взяла шлюб з італійським князем Сполетте. На шлюбі була італ. королівська пара, грецький король, болгарська королева, б. королі Еспанії та Болгарії та понад 40 представників княжих родів.

Британський амбасадор з Варшави відлетів до Льондону, де приняв його мін. Галіфакс.

5. німецька дивізія торпедовців з 2-ма контрторпедовцями відплила на вправи.

У німецьких корабельних варстатах у Бремені спустили на воду кружляк „Люцов", що має 10.000 тон поемности.

У Фінляндії відбулись 1. і 3. ц. м. вибори до парляменту.

Болгарський премієр, вертаючися з Берліна, вступить до Білгороду, де переведе політичні розмови.

Шеф мадярського ґенерального штабу виїде на кілька днів до Німеччини, щоб приглянутися військовим вправам.

Альбанський король Ахмет Зоґу виїхав з Царгороду до Букарешту.

Американський парлямент рішив дальше втримати ембарго на зброю для воюючих держав. Ця постанова викликала велике розчарування у Франції.

Німецький канцлер Гітлер узяв участь у похороні ґенерала Вільгельма фон Кнохе у Гамбурґу.

Італійський король візьме участь у закінченні маневрів у північній Італії.

ДЖ. О. КЕРД. 7)

Гер золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

еклала Ольга Сліпа.

Гак про і сильно поставлене нею питання задиво його на хвилину. Ціла постава дівчиниявляла напружене очікування. Лице її звере до місячного сяйва було немов біла кві серед темного волосся. На вид того лиця з ими очима, Алян стояв хвилину мовчки, а йо ум намагався схопити і зрозуміти те „щоо дівчині, що наперекір його волі його зайо. Нараз він усміхнувся, а очі його нагло крилися.

— Чи вбачили коли боротьбу собак? — спитав він.

Дівчина вагалася, немов старающись пригадати с

— Бачиаз.

— Ну і тоді сталося?

— Це бмій песик, — малий пісик. Він мав роздерторлянку.

Алян пікнув головою.

— Точнько те саме має Аляска від Джона Ґрег, панно Стендіш. Він собака — потвора. Уя собі чоловіка з великим майном, що навнся облерти з богатства новий край та заги цей край у неволю своїх власних жадоб олітичних амбіцій. Це робить Джон Ґреґаут — засівши на золотому престолі у Стек. Гроші — і людина без совісти. Тип, що заморив би голодом тисячі або й міліони людей, щоб тільки досягти своєї цілі. Чоловік, що в повному значінні того слова мордує.

Несподіваний оклик стримав його. Її біленьке личко побіліло ще більше і він помітив, як вона нагло притиснула руки до грудей, а те, що він вичитав в її очах викривило його уста:

— От і я знов вразив ваш пуританізм, пані, — сказав він кланяючись злегка. — Не хочу бути у ваших очах неотесою і я повинен виправдатись, що закляв ще й назвав другого убийником. Щож? Прошу вибачення! А тепер, якщо маєте охоту пройтись по кораблі... —

З віддалі три молоді інжиніри дивились як Алян Гольт з Марією Стендіш пішли проходжуючись.

— Що за гарна дівчина — сказав один з них зідхнувши глибоко. — Я ще не бачив таких кіс і таких очей...

— Я сиджу при одному столі з ними — перерваз другий. — Я другий по її лівій руці і вона ще не сказала до мене навіть три слова. А той хлопчище, що вона з ним пішла, такий немов скап леду з Лябрадору.

Саме тоді Марія Стендіш звернулася до Гольта: — Знаєте, я заздрю тим молодим інжинірам. Я саме бажала б бути мужчиною.

— Я хотів би, щоб ви були мужчиною, — потакнув Алян приязно.

На ці слова уста Марії Стендіш стратили на хвилину свою мягкість. Але Алян цього не побачив. Він насолоджувався своєю папіроскою і повітрям.

III.

На Аляна Гольта інші мужчини завсіди звертали увагу. З жінками було інакше. Він не був бабієм. Він подивляв жіноцтво якимось абстрактним подивом, він готов був битися в його обороні, навіть і вмерти за нього якщо в даній хвилині це було б конечне. Але це його почування виходило зі звичайного здорового розуму. Його лицарськість зродилася і зросла серед гір і вільних просторів не маючи нічого спільного з неправдивим лицарським духом, що розвивається в пишноті та мягкій атмосфері цивілізації. Літа самоти витиснули на ньому свій слід. Що означали ті лінії у виразі його лиця, це могли зрозуміти лише люди півночі. Коли приходила якась велика криза, фізична небезпека, жінки інстинктовно звертались у своїй безпомічности до такого мужчини, як Алян Гольт.

Він мав у собі хист гумору, якого не всякий міг доглянути. Гори навчили його сміятися мовчки. Неголосний сміх значив у нього стільки само, що галасливий вибух веселощів для інших. Він міг радуватися чимало без замітної зміни своїх вилиць. І не завсіди його усміх був наслідком веселої гадки.

Пригадавши собі хто він і який, теперішня ситуація бавила його. Він не міг не здавати собі справи який злий вибір зробила Марія Стендіш, та з якою радістю прийняв би був її вибір на товариша вечірнього проходу, кожний із трьох молодих інжинірів.

Він засміявся. А Марія Стендіш почувши здавлену нотку веселощів, знов перехилила

З польської преси.

Завордонна політика Мадярщини.

Читаємо у виленському „Слові“ з 1. VII.:

„Недавно перебував на Мадярщині один з визначних польських політиків (кн. Я. Радзівіл? — прим. ред. „Діла“), що мав нагоду в часі побуту в Будапешті зустрінутися з багатьома дуже визначними політичними та господарськими особистостями цієї країни.

Враження, що їх виніс цей політик, доволі оптимістичні. Мадярщина сьогодні мілітарно ще надто слаба, щоб могла дозволити собі на повну політичну самостійність та незалежність. Не може вона шукати тепер також підтримки в Римі супроти надто сильного німецького натиску, якому Рим також мусів піддатись. Та проте змагання до незалежности — це одна з найглибших та найгарячіших аспірацій мадярських політичних кол.

Мадяри відкинули пропозицію взяти цілу Словаччину за ціну спільної закордонної політики, спільних фінансів та митної унії з Німеччиною, пропозицію, що її понад усякий сумнів Гітлер зробив був у Будапешті. Тому справа Словаччини покищо перестала бути актуальною. Також політика мадярського уряду у відношенні до мадярського націонал-соціялістичного руху вказує на те, що цей уряд не буде терпіти фактів, які доказували б, що Німеччина намагається вмішуватись до внутрішніх справ Мадярщини. Мадярські настрої супроти Польщі дуже приязні і в політичних колах і серед громадянства. Після відомих випадків у березні ц. р. у Будапешті думали, що Польща пішла на політику катастроф. Та теперішній опір Польщі слідкують з подивом. **Думка про польсько-мадярський союз не належить до категорії мрій. Він цікавить мадярські політичні кола значно більше, ніж це може видаватись польській прилюдній опінії, одначе цю справу звязують з можливістю відновлення в Польщі монархії.**

В Берліні пильно слідкують за кожним проявом польсько-мадярського наближення. **Недавня візита одного з польських політиків викликала була навіть інтервенцію німецького посла в Будапешті.**

В мадярсько-румунських взаєминах слідна значна поправа.“

—о—

Число студентів у польських високих школах маліє...

Незвичайно цікаву статистику з области польських високих шкіл подає **„Роботнік“** з 3. VII. Він пише:

„Від кількох років можна заобсервувати постійне зменшення слухачів у високих школах, зокрема в університетах. Згідно з даними офіціяльної статистики, загальне число слухачів виносило: в 1933/34 р. — 43.000; в 1934/35 р. — 41.000; в 1935/36 р. — 39.100; в 1936/37 р. — 39.100; в 1937/38 р. — 37.500; в 1938/39 р. — 37.100.

Зменшення загального числа слухачів у високих школах вияснюють частинно усуванням жидівської молоді. На багатьох виділах введено де факто, хоч ніхто до цього урядово не признається, „нумерус клявзус“. Число жидівських слухачів у високих школах з 7,7 тисяч у р. 1933/34 зменшилось до 3,2 тисяч у 1938/39.

Та в польських високих школах зменшується також число слухачів римо-католицького віроісповідання, яке чейже не підлягає ніяким обмеженням: з 31,3 тисяч у р. 1933/34 до 30,3 тис. у р. 1938/39. Між іншим причиною цього явища — це погіршення умовин науки. Неможливість нормальної праці з причини авантур т. зв. народової молоді, приневолює декого зректися науки в таких умовинах.

Погіршення умовин науки находить свою відбитку також у числах, що відносяться до часу тревання студій. У 1933/34 р. відсоток студентів, що відбували студії без опізнення, виносив 48,9%, в р. 1937/38 уже тільки 42,8%, зате відсоток студентів, що відбувають студії з опізненням 4 років або й більше піднісся у тому часі з 8,8% до 12,3%.“

„Роботнік“, аналізуючи причини зменшення числа студентів у польських високих школах, не взяв під увагу факту, що це зменшення тісно звязане не тільки з обмеженнями щодо жидівських студентів і не тільки з хоторичними авантурами ендецького студентства, але що це зменшення має свою причину в неофіціяльному, але фактичному „нумерус клявзус“ супроти українського студентства. Число українських студентів високих шкіл від 1933. року зменшилось наприклад у Львові на більше як 50 відсотків!

голову тим гордим жестом, що його він раз уже помітив був при Капітані Райфлі. Але вона не сказала нічого, тільки спокійно взяла його рамя.

Напів окруживши чердак Алян почав здавати собі справу, що ця ціла пригода мала приємний посмак. Рука дівчини не тільки доткала його рамени, а вона обвивалася довірливо довкола його рамени і дівчина була так близько, що коли він глянув униз, звої кіс були на віддаль кількох цалів від його лиця.

— Не є так зле — вновівся він отверто. — Направду можу з приємністю відповідати на ваші запити, панно Стендіш.

— Ох! — і він почув, як струнка дрібна постать знерухоміла на хвилину. — То ви думали, що я могла б бути небезпечна?

— Трохи. Я не розумію жіноцтва. Як жіночий рід я вважаю жінок найбільше чудовим твором Божих рук, але індивідуально не дуже вони мене обходять. Та ви... —

Дівчина кивнула головою притакливо. — То дуже гарно з вашого боку; але не потребуєте казати, що я інша від інших. Всі жінки подібні одна до одної.

— Може — з виїмятком лише того, як вони чешуться.

— Вам подобається моя зачіска?

— Дуже.

Він знімковів від свого признання так сильно, що випустив велику хмару диму на знак протесту у думці.

(Далі буде)

Що писало „Діло“ ... років тому.

...иния, 5. липня 1889.

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА ... ВИБОРИ.

„Польська преса, наскільк...осі відізвалася про соймові вибори з селянської ку... виявляє велике невдоволення. „Газета Народова“ ...передовій статті під наголовком „Цванціг Рутенси“ ...е, що вислід виборів робить пригноблюве вражін... і руський комітет святкує великий тріюмф. Вину ...ської невдачі приписує народівка слабій діяльно... польських комітетів та безоглядности й енергії ...ського комітету, особливо-ж впливові уряду гр. ...рфого, який — кажуть — сказав: „Цванціг Рутен...іль їх габен“; така команда за життя Грохольсько...ула би неможлива. „Газета“ боїться, що повіт раз ...учений перемагати на руську сторону, не дасться ... швидко відзискати для поляків і що це може відби... і при найближчих виборах до державної ради“.

БУДІВЕЛЬНИЙ РУХ ...ЛЬВОВІ.

Довкола другої городської ...ркви коло Народнього Дому видвигнено величе...руштовання і вже почалися мулярські роботи. Роб... коло нової духовної семинарії поступають дуже ...ро і вже їх майже викінчують, бо до будови зібра...велику силу робітників.

ПИСЬМО БІСМАРКА З ...АЛОБОЮ.

Берлін, 5. липня. Урядова газ... проголосила письмо кн. Бісмарка до швайцарськ... уряду з жалобою на його поведінку супроти Німеч...и. Це проголошення вважають за свого роду уль...тум.

АРЕШТУВАЛИ АНГЛІЙСЬК...О СТАРШИНУ В ТІЄНТСІН...

ТІЄНТСІН, ПАТ. Вночі н...понеділок у частині Тієнтсіну, яку займають ...понці, арештували — як здогадуються — ...тійського старшину пароплава „Йочав“. П...ставник японської влади признає, що ар...тували чужинця, але його прізвища не по...в.

—о—

Зміни в чеському кабі... міністрів.

ПРАГА, ПАТ. Президент ...аха за згодою протектора Нойрата іменув... ген. Єжка, б. старшину поліції міністром ...утрішніх справ та одночасно звільнив преміє... чеського уряду ген. Еліяша зі становища мі...стра закордонних справ, яке він досі займав... У звязку з цим у тутешніх політичних колах ...словлюють переконання, що чеське міністе...ство внутрішніх справ перебере виключно по...ційні функції, при чому адміністраційна вла...перейде до німецьких рук.

Ґранді стане головою фашистівської пала...?

РИМ, ПАТ. У тутешніх політичних колах розійшлася поголоска, що головою фашистівської палати стане (на місце батька мін. Чіяна, що недавно помер) амбаса... з Льондону Ґранді.

Ревізії серед мадярів у Словаччи...і.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Словацька поліція перевела в домівці мадярської партії та найшла там летючки проти провід...ка словацьких німців інж. Кармазіна. Арешто...но три особи.

Заборона вживати бавовн...

БЕРЛІН, ПАТ. Проголосили розпорядок, яким заборонили вживати бавовни і льну при виробі матеріялів до ріжних, вичислених у розпорядку річей, як хустинки ...о носа, домашній одяг, краватки, шапки й ...пелюхи, шалики, костюми, пляжові марина...и і т. і.

Нищать чеські укріплення.

ПРАГА, ПАТ. Німецька влада почала нищити останню лінію чеських укріплень. З огляду на те припинено цілий сам...ходовий рух в уфортифікованій смузі.

Демонстрація в чеському теа...рі.

ПРАГА, ПАТ. В одному з празьких театрів виставляли песу Ісарека з часів австрійської реакції та нац. гнету у Чехії. Коли один актор сказав: „боронитиму свою ...ржаву, навіть якщоб я мусів за те умерти“, ...ублика встала і відспівала чеський гимн; бага... осіб плакало

Поворот ґенерала Ґамлєна.

ПАРИЖ, ПАТ. Ген. Ґамлен вернувся до Парижа. В неділю в 10. год. приняв його пре... Даладіє та відбув з ним нараду, що тривала більше як годину. Ґамлен від...вав інспекцію альпейських ґарнізонів і мав ...їхати на Корсику.

Жертви повені в Болгарії.

СОФІЯ, ПАТ. Як виходить з найновіших даних, підчас повені затонуло в Болгарії 38 осіб, коло 50 пропало без вісти. Повінь знищила 250 домів і 450 ушкодила так, що годі мешкати в них; згинуло чимало худоби. Шкоди оцінюють на 100,000.000 ле...в.

Король та міністр внутр. с...ав звиділи терен катастрофи. Дипльоматичн... представники зложили вислови співчуття.

—о—

Де[л]о з життя Волині.

ДУ[Х] ГОВОРЯТЬ.

Акція, що ма[є] ...ті накинути православ-ній церкві „новий ...ь", усе насилюється. Дописувачі до бру... преси всіми силами змовляють у свое... адянство, що право-славні українці Вол... трашенне хочуть уніфі-кації календаря. ...же брак „доказів", то починають говори... сь невідомі українські духи без імени й ...осідку.

Отак кореспон... час. „Гонец Варш.", на-водить у ч. 176. р... у з якимсь духом „рус-кего хлопа" без ...м невідомо звідки, який буцім-то казав йо... українськи:

„Як ваше свят... ми возимо гній, а як на-ше, то поляки воз... це недобре... Треба цей календар змінити, ...браза божа..."

Якщо навіть г... в таке кореспондентові „Г. В." якийсь укр... кий „дух" (бо живий „рускі хлоп" надт... розумний, щоб міг йо-му таке казати) т... дух був дуже гумори-стично настроєний ...нав, як і на що ендека „набрати".

А ось що каж... невигадані, а живі воли-няки-селяни:

— Ге! Ще чо... е бачили! Кому хочеть-ся, щоб були раз... ята, то хай пристає на наш календар. Аб... раніше переведе на свій новий стиль жид... рків, караїмів. Та й інте-ресу нема. Як тра... я на тижні якесь наше свято, то можна з... сь справі до волости чи до уряду піти або... істі щось купити. А якби були свята разом, ...було б усе зачинене...

Зрештою кор... ндент „Г. Варш." необе-режно видав із г... ю сам себе й усіх своїх однодумців, що ...ть календарну кампанію, бо сказав:

„Денеде при... ть постанови про вве-дення одного кал... ря".

Отже лише д... е й то невідомо, де воно ліється та хто ці... о ухвалюють. Загальники в таких випадк... кого не переконують.

ПО Б[І]Б[ЛІО]ТЕКАХ — КІНО.

Самоуправи ...олині мають вести щораз ширшу культурно... ітню акцію. Після пові-тових і волосни... бліотек, призначених го-ловно для сільсь... о українського населення, прийшло вже й ...рівне кіно. Повітовим са-моуправам доруч... набути апарати та пусти-ти їх по селах.

У багатьох с... Кремянеччини вже від-булися самоупра... інові сеанси. Для першого виступу вибрано ...ьму „Оборона Ченстохо-ви". Польські бру... і з захопленням подають, що сеанси відбув... ся при „численній фре-квенції католицьк... і православного, себто українського насе... ня, яке особливо гаряче запрошується на ... вистави фільми, яка гльо-рифікує твердин... имо-католицизму.

ҐЕН. ЯНУША[Й]... С ЗНОВУ ГОВОРИТЬ.

Волинський е... цький діяч і осадник ґен. Янушайтіс, про я... о на Волині почали від кількох місяців з... вати, знову пригадав себе. Дав він кореспон... тові ендецького-ж „Гоньца Варш." (ч. 176) і... рвю, яке варто зацитувати, а дещо й запамя... и. Ось що він, між іншим, сказав:

„Ревіндика... ну акцію треба вважати за надзвичайно ...жне й конечне завдання для відбудов... костела й польщини на кре-сах. Треба г... сити гасло навернення си-ломіць зруси... кованих у часі російської неволі..."

„Ревіндика... " сама в собі, аби лише йшла по лі... римо-католицького обряду, вже є наши... виграшем, бо збільшує чи-сло освідом... их поляків на кресах — а це є тут на... ю головною метою".

Сказано о... ерто: мета ревіндикації — збільшення числ... поляків.

Але ґен. Ян... айтіс уміє радше вкусити себе за язик, ні... сказати щось ризиковне. Отак у вище заці... ованих словах він не сказав, кого царська вл... а зрусифікувала, бо відомо, що... українців...

ЗНАХОРІ ПО[Л]ІТИЧНІ Й ЗНАХОРІ ЛІКУ-ВАЛЬНІ.

Якби хто п... вірив звітам тисячів ріжних організацій і ст... ниць та гомінливим пресовим дописам з Воли... , то міг би собі уявити, що наша волинська ...земля вже залита „західньою культурою" (тер... ін польський) по самі вуха. Тимчасом „полі... чні знахорі" (вислів „Воли-ня" про напли... вих культуртреґерів) виявили себе й неменши... и культурницькими знахоря-ми. Їм здавалос... , що вистачить перекреслити українські організації, бібліотеки, часописи й самих сільських діячів — і зацвіте тут привезе-на у валізах із заходу культура.

А у висліді — страшний регрес: зворот-ний анальфабетизм, зменшене читання кни-жок, загальмований культурницький гін, особ-ливо в ділянці сільсько-господарській, а поде-куди явне назадництво.

Ось що про це каже ендецький „Гонец Варш." (ч. 176):

„На терені волинського Полісся знахо-диться понад 300 знахорів, які займаються не-леґальною лікарською практикою серед селян, а навіть і біднішого населення малих містечок. Поборювання цього нелеґального лікування зустрічає великі труднощі, бо сільська люд-ність часто стає в обороні своїх знахорів. З метою поборювання знахорства самоуправи організують осередки здоровля в містечках, розбудовують шпиталі й ведуть освідомлюючу роботу рефератами".

І помагають усі ці заходи? Ані трошки. А найменше ці „освідомлюючі відчити". Чому? Бо їх ведуть тіж знахорі, лише політичні, які так само розуміються на людській психіці, як сільські знахорі на фізичній природі людини. Навіть менше, бо поліські знахорі не вірять у можливість змінити шептами людський орга-нізм, а оці політичні знахорі навіть певні, що своїми „осередками", „шпиталями", „освідом-люючими відчитами" зуміють змінити обличчя народу, якого не знають.

Поліщуки просто втікають від них. Голов-на причина та, що всі польські інтеліґенти го-ворять на Волині й Поліссі до місцевих україн-ських селян по польськи. І селянин волїє іти до знахоря, який говорить по українськи, ніж до лікаря, який для засади не скаже слова по українськи.

І росте число знахорів. С. С.

Студентські справи.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ПРАЗІ.

Цим подаю до відома слухачів Україн-ського Вільного Університету в Празі, що впи-си на зимовий семестр 1939/40 шк. року, як на Фільософічний Факультет так і на Факультет Права і Суспільних Наук, будуть відбуватися від 25. вересня до 9. жовтня 1939. року в уря-дових годинах в канцелярії Університету в Празі II., Ве Смечках ч. 27. Про речинець до-даткових вписів буде оголошено на початку зимового семестру.

Проф. О. Мицюк, в. р.
ректор.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Викрили тайну монархістичну орґанізацію у Відні й Зальцбурґу.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Недавно викрили в Зальц-бурґу й у Відні тайну монархістичну орґаніза-цію, при чому арештовано багато молодих людей. Тепер після переведення у Відні тай-ної розправи засудили 5 членів тієї орґаніза-ції на кари до двох і пів місяця вязниці, і час-тину членів, у цьому одну жінку, звільнили.

Ця орґанізація мала назву „Дойчер Бунд" і „Штальгельм" і її метою було створити со-юз наддунайських держав з Австрією, як де-мократичною державою. Молоді члени тієї ор-ґанізації, як зачувати, укладали також фанта-стичні пляни. Між іншим хотіли висадити у повітря церковцю на горі „Гоге Ванд" під Він-нем, яку перероблено на дім гітлерівської мо-лоді. Ця орґанізація — це був спонтанічний відрух молоді і вона не мала мабуть звязку з австрійським монархістичним рухом за гра-ницею.

Прапор протектора Чехії та Моравії.

БЕРЛІН, ПАТ. Гітлер установив окремий прапор для протектора Чехії та Моравії, по-дібний до канцлерського. Дотепер крім Гітле-ра лиш Ґерінґ мав свій прапор.

Смерть ред. Якси-Рожена.

В суботу 24. червня ц. р. згинув трагічно (випадок на воді) **ред. Богдан Якса-Рожен,** молодий польський політичний діяч, б. вида-вець і нач. редактор демократичного тижневи-ка **„Орка на Уґоже".**

Мало є серед сучасного польського пре-сового світу людей, що так поважно підходи-ли б до української справи, як це робив ред. Рожен. Син визначного польського генерала, споріднений з багатьома чільними представни-ками режиму й діячами т. зв. народового та-бору — не пішов шляхом каріеровичівського автоматизму, але віддавшись на службу непо-пулярній сьогодні у Польщі ідеї демократії — зумів згуртувати біля себе значне число кра-щої польської молоді, яка відважно і витри-вало протиставилася психозі політичного кри-кунства своїх однолітків.

Ред. Якса-Рожен мав відвагу дивитися правді в очі. З власної ініціятиви навязав кон-такт з українськими журналістами, студіював українську справу витривало, ґрунтовно; згур-тував біля себе цілий відділ молодих поль-ських політичних діячів, письменників та жур-налістів, яким порадив перестудіювати поодин-нокі ділянки української проблеми.

Як редактор **„Орки на Уґоже"** обороню-вав завжди засаду, щоб **про українські справи інформували польську пресу самі українські журналісти;** коли ж цензура звернула увагу на „українську сторінку" його органу та загро-зила наслідками — ред. Рожен розписав ве-лику анкету в українській справі між україн-ськими й польськими діячами. Анкета принес-ла прецікаві висліди, але вона не появилася, бо „Орку" припинили. Перед самою такою не-жданною смертю, покійний редактор дав нам згоду оголосити зібрані матеріяли в україн-ській пресі.

Літом м. р. написав Покійний (під його постійним псевдонімом Война-Войцеховський) велику програмову статтю (в українській справі) про потребу нових доріг. На цю статтю зареагува-ло тоді м. і. наше „Діло" іронічно-гіркими (но-від-та бене слушними) завважами. Ред. Рожен від-повів новими статтями, в яких щиро признав-ся до сліпого кута національної політики в у-країнській проблемі. Міг написати значно більше, але, на жаль, обставини не давали. На кольпортерів його органу нападали зорґанізо-вані боївки; ліві демократи закидали „україн-ську зраду", раз-у-раз загрожувала цензура, а на редакційне бюрко приносила пошта непри-нятні примірники „Орки" з написом у роді: „Świństwo propagować nacjonal-szowinizm u-kraiński!.."

Ред. Рожен звичайно всміхався і робив своє далі. Завдяки його заходам зорґанізовано у Варшаві за два останні роки багато україні-стичних конференцій в ріжних осередках польської політичної думки. М. і. останню у-країнсько-польську дискусію в **„Часі"** можна було зреалізувати у великій мірі завдяки його безкорисним трудам. На кілька днів перед своєю останньою трагічною подорожжю з Вар-шави плянував і реалізував великий українсь-кий вечір у Кракові. Згинув майже на кіль-ька годин після того, як здобув диплом вищих студій.

КТВ.

З українського життя на чужині.

„ПРОСВІТА" І „ЄДНІСТЬ" У БРНІ.

Нелегко працюється тепер нашим організаціям на еміграції. Не лише місцеві політичні й господарські умовини, але й загально світові події не дозволяють розгорнути працю так, як би того було треба.

Тому з тим більшою приємністю приходиться мені відзначити діяльність двох найрухливіших товариств у Брні: „Просвіти" і „Єдности", яких річні загальні збори виказали, що навіть за несприятливих умовин можна богато зробити, коли для цього є добра воля і зрозуміння для організаційного життя у проводу товариства та його членів.

Звичайні загальні збори Тов. „Просвіти" в Брні відбулися в суботу, дня 17. червня ц. р. в присутності 3/4 всіх членів. Збори пройшли достойно, без зайвих дебат і виступів, під гаслом обєднання около „Просвіти" всього українського громадянства і конструктивної праці для загально - української справи.

Крім культурно - освітньої праці Товариство розвинуло і допомогову акцію в користь студентів з Карп. України. Завдяки жертвенности українського громадянства, виділ зібрав на ту ціль 7095 К., з яких користали з початку року 4, а тепер 2 студенти українці, слухачі високих шкіл у Брні. Стипендисти крім харчів дістали також мешкання, студійні такси, а навіть гроші на дорожчі підручники. Ту акцію „Просвіта" повинна і буде продовжати і в наступному шкільному році.

Збори вибрали новий Виділ, в склад якого увійшли: голова: надрадник Конст. Дуб, заст. голови: д-р Микола Слюсар, секретар: інж. д-р Володимир Франтик, касієр: п-і Емілія Готфрідова, бібліотекар: д-р Володимир Бірчак, господар: Осип Деленко. Заступники виділу: Мирослав Сигерич, д-р Микола Ліщинський. Контрольна комісія: директор Андрій Алиськевич, Іван Фрунзей і Михайло Чолій.

Тиждень пізніше відбулися другі загальні збори, українського самодопомогового товариства „Єдність". Це товариство становє, до якого належать виключно стрільці і старшини колишньої Української Армії. Хоч числом невелике, одмак рухливе у своїй діяльності. Не зважаючи на всякі зовнішні і внутрішні перешкоди, Тов. існує вже 6 років і виказалося великою культурною працею між своїми членами, а також розвинуло допомогову акцію в користь соціяльно найслабших наших бувших стрільців і їхніх родин. Як зазначив голова т-ва п. Мирослав Сигерич, „Єдність" є аполітичною організацією та стоїть непохитно на національній плятформі. Не політиканство, а творча праця, моральна і матеріяльна піддержка членам Товариства є головною нашою програмою. За цілий рік Т-во дало кілька публичних виступів з задовільним матеріяльним і моральним успіхом. Крім принагідних збірок на „Рідну Школу", політичних вязнів, тощо, Виділ передав 470 К. комітетові для біженців з Карп. України, як одноразову допомогу для найбільше потребуючих помочі.

При товаристві істнує також жіноча секція, яку веде п-і Емілія Готфрідова і опікується здебільша емігрантськими дітьми. Секція улаштувала в тій цілі кілька збірок, дитячих вистав, забав, тощо. Дітям роздано дарунки на суму у вартости 850 К. Крім того вислано одноразову допомогу 157 К. Українському Дітočому Притулкові в Моджанах.

Після замкнення дискусії, збори вибрали новий виділ, до якого увійшли: п. Мирослав Сигерич, голова, Іван Фрунзей, заст. голови, Осип Деленко секретар, Василь Гануляк скарбник, Микола Лесишин господар і бібліотекар. Заступники виділу: Дмитро Кострабій і Тома Богачик, Емілія Готфрідова і Михайло Филипчук. Контрольна комісія: Матвій Івашко, Михайло Чабан і Василь Сафіяник. мг.

—о—

Совітські дивізії перейшли манджурський кордон.

ТОКІО, ПАТ. Як подають з японських джерел, в околиці озера Буірнор перейшло манджурський кордон 3 совітсько- монгольські дивізії. Їхні передові сторожі посунулися 20 кільометрів у глибину Манджурії.

В неділю по полудні японці заатакували совітські фляики і здобули понад 30 повзів.

—о—

Злучені Держави Північної Америки

збільшують армію.

ПРОДУКЦІЯ ВІЙСЬКОВИХ ЛІТАКІВ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Американський департамент війни рішив збільшити кадри територіяльної армії на 124.000 вояків. Розвинено енергійну вербункову акцію, отворено 400 нових вербункових бюр. Зокрема йде про вербунок летунів.

Приймають добровольців у вікі 18—35 років, нежонатих, які зобовязуються служити 3 роки.

Американські летунські фабрики дальше пшених гармат; одна з них пробиває панцир повза, на віддаль кільометра, друга — це полева гармата, що стріляє на віддаль 25 км.

Американські летунські фабрики дальше поспішно продукують літаки, не лиш для власного летунства, але і для деяких европейських держав.

Нойрат розвязав міські ради

в кількох чеських містах.

НІМЦІ — НАКАЗНИМИ КОМІСАРЯМИ.

ПРАГА. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що протектор Нойрат видав декрет, яким розвязав міські ради у Будейовіцах, Брні, Іглаві, Моравській Остраві та в Оломунці. Всі компетенції посадників та міських рад і виділів перейшли на наказних комісарів — німців. Нових виборів не можна розписувати без дозволу протектора. Члени розвязаних рад не можуть виконувати ніяких урядових функцій.

ЧЕСЬКІ ФАШИСТИ ПРИСТУПИЛИ ДО „НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛЬНОТИ".

ПРАГА, ПАТ. У Празі відбувся зїзд делеґатів давньої чеської фашистівської партії і т. зв. національного табору. Провідник фашистів Гайда заповів ліквідацію обох груп фашистів, які прилучаються до „національної спільноти".

Німеччина не хоче видати Словаччині

частини чехословацького золота?

МІНІСТР ДУРЧАНСЬКИЙ ВИЇХАВ ПОТАЙКИ ДО БЕРЛІНА.

ПАРИЖ. Авас повідомляє, що німецько-словацькі переговори у справі передачі частини чехословацького золота Словаччині покінчилися повною невдачею: Німеччина відмовилася дати словакам золото, словацька делегація вернулася домів. Міністр Дурчанський виїхав до Берліна — його виїзд тримають в тайні.

ЖЕРТВИ НА СЛОВАЦЬКИЙ НАРОДНІЙ БАНК.

Словацьке радіо повідомляє, що у словацькому національному банку складають у дарі багато предметів з дорогих металів. Жертводавці дістають залізн. [illegible] з [illegible] нанок подякою.

ГОСПОДАРСЬКЕ [illegible]ЖЕННЯ У НАСВІТЛЕННІ М[illegible]РА МАХА.

Словацьке раді[illegible]ає промову міністра Шаня Маха, який за[illegible] що словацький нарід здобув державу, яко[illegible]і народи можуть завидувати йому. Торг[illegible]ні обороти незалежної Словаччини збіл[illegible]ися, безробіття нема. Колись словаки мус[illegible]асово еміґрувати — тепер находять заро[illegible] у себе дома. Доля словацької держави [illegible]обрих руках.

НІМЕЦЬКИЙ МІНІС[illegible] ГОСПОДАРКИ ІДЕ ДО Г[illegible]ДІЇ.

БЕРЛІН, ПАТ. Мі[illegible] господарки та президент емісійного ба[illegible]Функ виїде в середу до Голяндії, щоб зло[illegible] візиту директорові голяндського держави[illegible]банку.

З ПІВДЕННОГО Т[illegible]ЛЮ ВИСЕЛЯТЬ НІМ[illegible]?

Як твердить „Нов[illegible]хер Цайтунг", Італія заключила з Німеччин[illegible]айний договір, на основі якого мають [illegible]елити німців з південного Тиролю до Н[illegible]чини. Спершу переселять німців, які опт[illegible]и за Австрією, опісля італ. громадян, як[illegible] мають нерухомого майна. До двох років [illegible] південно-тирольські німці мусітимуть пер[illegible]тися до Німеччини або до південної Італії.

—о—

ШЕФ МАДЯРСЬКО[illegible] ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ ІДЕ [illegible]БЕРЛІНА.

Як подає мадярськ[illegible]діо, шеф мадярського ґенерального шт[illegible] ґен. Верт іде у вівторок вечором до Бер[illegible] на запросини начального вожда німецьк[illegible]армії ґен. Бравхіча.

БРИТІЙСЬКИЙ МІНІСТ[illegible]ВІЙНИ ПРИЛЕТІВ ДО ПА[illegible]А.

Французьке радіо п[illegible]омляє, що британський міністр війни Гор [illegible]іша причалив в понеділок в год. 18,30 на [illegible]нському майдані в Ле Бурже. Повитали йо[illegible] представники французької влади з міністр[illegible] летунства.

—о—

ГОЛЯНДІЯ НЕ ПЕРЕГО[illegible]РЮЄ ЗІ СССР, РІШЕНА ЗБЕРЕГТИ ПОВН[illegible] НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

ГАГА, ПАТ. Урядов[illegible]ресове бюро катеґорично заперечує погол[illegible]и, немовби голяндський уряд брав участь [illegible]нґльо-франко-совітських переговорах, та п[illegible]еслює, що Голяндія зберігає свою традиц[illegible]у невтральність.

—о—

СЛІДСТВО У СПРАВІ [illegible]ТАСТРОФИ БРИТІЙСЬКОГО ПІДВО[illegible]ОГО СУДНА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. С[illegible]іяльний трибунал, що його покликала до [illegible]тя адміраліція, почав у понеділок публичне [illegible]ідство, щоб викрити причину відомої ка[illegible]трофи підводного судна „Тетіс". Праця три[illegible]алу триватиме коло 2-ох тижнів.

Рятунковий корабель [illegible]Зельо" виплив на місце катастрофи та нама[illegible]ться видобути затоплене судно.

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАС[illegible]ОР ПОКИДАЄ БЕРЛІН. — ДИПЛЬОМА[illegible]ИЧНА НЕДУГА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Бри[illegible]ський амбасадор у Берліні Гендерсон верта[illegible]ся у вівторок до Льондону, щоб засягнути [illegible]ікарської поради. Він був минулого року по[illegible]жно хорий і тепер його здоровля не дуже сил[illegible]е.

У льондонських політ[illegible]них колах припускають, що амб. Гендерсон [illegible]оже покине дипльоматичну службу.

Ширіть наш [illegible]асопис!

Дрібні [illegible]сти.

По[illegible]ський міністр ос[illegible]ти Сьвентославський приняв Я. Кепуру та обговорив з цим справу польської мистецької пропаганди і варшавської опери.

Британський уряд ріши[illegible] вибудувати фабрику синтетичної бензини.

Італійські школи в Арґе[illegible]тині поліквідувалися, бо нове арґент. зако[illegible]давство заборонило пропаґувати серед учні[illegible] всяку політичну ідеольоґію.

Італійський маршал Ба[illegible]ліо зложив Мусолінієві звіт з подорожі по Альбанії.

Німецька влада припини[illegible]а всі туристичні полекші на югословянському пограниччі.

Італійський амбасадор у Парижі улаштив [illegible] в честь міністра Бо[illegible]не.

Правнича сторінка.

Зміна обряду в світлі церковного і державного законодавства.

До сумних явищ належать між іншим масові в деяких околицях відступства від нашого обряду. Недавно нпр. писала польська преса („Дзеннік Польскі" ч. 354), що в Самборі в 1937. р. 76 греко-католиків перейшло на римо-католицький обряд, а в 1938. р. це число зросло до 200 осіб. Чи дійсно аж 200 осіб перейшло на римо-католицький обряд у Самборі, напевно не знаємо, але зовсім цього не вважаємо неправдоподібним. Кілько їх перейшло цього року у цілій Галичині і кілько їх перейшло взагалі за ввесь час від 1919. до 1939. р. — це дійсно дуже цікава справа, але на превеликий жаль ніяк про це докладно не можна довідатись. Правдивої і повної статистики цих переходів ще нема і мабуть швидко не буде. Знаємо лиш добре те, що таких переходів є багато, дуже багато. Якщо в Самборі було за рік 200 випадків зі зміною обряду, то кілько — розмірно до числа населення — мусіло їх бути по інших більших містах Сх. Галичини, нпр. у Львові?

Але міг би хтонебудь спитати, чи не було також переходів з римо-католицького на гр.-кат. обряд? Безсумніву, мусіли бути, але в порівнанні з нашими втратами, напевно мінімальні. Одначе ми не розглядаємо тут цього питання під „білянсовим" оглядом — кілько ми втратили вірних греко-католицького обряду, не розглядаємо теж причин, що доводять до змін, бо ті не від нині нашому громадянству відомі. Тут розглядаємо лише **правні вимоги легального переходу з одного обряду на другий обряд.** Основне знання цих справ у нас чимраз конечніше, головно тому, що користуючись законом про переходи з обряду на обряд, можна успішно боронитися проти „ревіндикації". Потрібне воно й тим, які хочуть змінити обряд з римо-католицького на наш обряд, але їм роблять при цьому ріжні труднощі, кажучи, що це гріх і т. і.

Справа обряду є релігійною справою і послідовно вирішують її в першій мірі церковно-правні постанови. На терені Галичини тим церковним правом, що мало б обовязувати і греко-католиків і римо-католиків є виключно конкордія, себто договір, заключений в Римі в 1863. р. про взаємини між католиками грецького і римського обряду. Отже про переходи з одного обряду на другий конкордія постановляє буквально ось-що: „Кожний повинен залишитись при свому рідному обряді; самовільний перехід, осуджений уже численними постановами і рішеннями, ще раз і найгостріше заборонений; якщоб якимсь способом трапився — є неважний. Тому не вільно нікому переходити з одного обряду на другий без одержаного дозволу Апостольської Столиці.

А що деколи вимагає нагла потреба або промовляють розумні причини за тим, щоб перейти з одного обряду на другий, у таких випадках можлива зміна обряду, але треба придержуватись совісно ось такої процедури. Той, що хоче перейти з одного обряду на другий, має внести прохання до власного діецезального єпископа і подати докладно та вірно причини, що його спонукують до зміни обряду. Свою думку про прохання і причини єпископ предложить на письмі єпископові другого обряду; цей теж висловить свою думку на письмі і вишле все те до Св. Престола, що сам або через свого відпоручника вирішить чи можна перейти з одного обряду на другий чи ні. В наглих випадках єпископ нового обряду вислухає при збереженні вище згаданої процедури єпископа дотеперішнього обряду і дозволить на перехід тимчасово та зі застереженням, що Апостольська Столиця цей перехід затвердить. Якщо хто затаївши свій рідний обряд злучився б з вірними другого обряду, просив і діставав від священика другого, самовільно принятого обряду духовні послуги, то такий хитрий поступок, хочби викрито аж по багатьох роках, є неважний." **Крім цього в іншому місці з натиском зазначує конкордія, що приняття будьяких св. Тайн не може спричинити переходу з одного обряду на другий.**

Новий кодекс канонічного права вирішує цю справу майже таксамо. Канон 98, § 2 каже: Духовним не вільно ніяким способом спонукувати вірних до переходу з римського обряду на східні, або навпаки. § 3. Нікому не вільно без дозволу Апостольського Престола переходити на інший обряд ні по завершеному правному переході вертатись до давнішого обряду. § 5. Навіть довший звичай принимання Пресв. Евхаристії в чужому обряді не спричинює його зміни." Ці постанови кодексу подав я тут радше для орієнтації, бо формально вони не обовязують у Галичині (поза Галичиною — так!).

Державні правні постанови про зміну обряду обіймає той самий закон, що й про релігійне віроісповідання та виховання дітей, себто закон про унормування міжвіроісповідних відносин громадян держави з 25. травня 1868. р. Отже закон постановляє про зміну обряду ось-що:

„Ст. II. Релігійного віроісповідання, означеного для дитини згідно з попередньою статтею не можна з правила доги зміняти, доки воно з власного вибору не переведе такої зміни. Батьки, які згідно зі ст. I. мають право умовитись щодо релігійного віроісповідання дітей, мають право змінити його щодо цих дітей, які не скінчили ще семого року життя.

На випадок зміни релігії одного або обоїх батьків, чи пак нешлюбної матері слід уважати дітей, які не скінчили ще семого року життя, щодо релігійного віроісповідання без огляду на умову заключену перед зміною релігії так, немов би були уроджені щойно по зміні релігії батьків чи пак нешлюбної матері. Леґітимованих дітей перед семим роком життя слід уважати щодо релігійного віроісповідання згідно зі ст. I. (себто що сини йдуть за батьком, доньки за матерю і т. д.).

Ст. III. Батьки й опікуни та релігійні слуги є відповідальні за точне зберігання повищих постанов. На випадок їх нарушення найближчим своякам та зверхникам Церкви і релігійних союзів прислугує право зажадати допомоги влади, що має провірити справу і доручити все, що наказує закон.

Ст. IV. По скінченні 14. року життя кожний, без огляду на пол, має право свобідного вибору релігійного віроісповідання згідно зі своїм власним переконанням, а влада повинна боронити на випадок потреби цієї свободи вибору.

Одначе підчас вибору не може він бути у такому стані духа чи ума, що виключає свобідне власне переконання.

Ст. V. Внаслідок зміни релігії покинута Церква чи релігійний союз тратить усі корпораційні права до того, який виступив; таксамо гаснуть претенсії цього останнього супроти покинутої Церкви чи релігійного союзу.

Ст. VI. Одначе щоб виступлення з Церкви чи релігійного союзу мало правні наслідки, той, хто виступає, мусить зголосити його політичній владі, що повідомить про це настоятеля чи душпастиря покинутої церкви чи релігійного союзу. Вступлення до новообраної церкви чи релігійного союзу мусить вступаючий заявити особисто відповідному настоятелеві чи душпастиреві.

Тут виринає настирливо питання: який закон у практиці важніший? Якого закону треба придержуватися, щоб перехід мав правні наслідки? Відповідь проста, вирішним законом є державний закон. Церковний закон є церковним, справедливим та й, у наших міжнаціональних відносинах для нас навіть дуже корисним, але він має одну прикмету, — його друга сторона, що заключувала цю угоду (цей закон є свого роду угодою) ніколи не придержувалася й не буде придержуватися. Крім цього він міг би обовязувати вірних тільки у совісти, а це для практичного життя не вистачає. Зате державний закон безоглядно обовязує вірних, як громадян держави, а можлива зміна обряду, довершена згідно з церковним законом, без формальностей, означених державним законом була б супроти цього останнього закону без значіння. Справді колись, за Австрії, ординарії усіх трьох обрядів демонстрували в австрійському міністерстві віроісповідання та освіти проти цього закону вважаючи, що перехід з обряду на обряд тої самої католицької Церкви є її внутрішньою справою, отже вирішним повинен бути лише церковний закон. Одначе міністерство віроісповідання та освіти відповіло, що у цих питаннях громадяни мають безоглядну свободу і держава мусить боронити цієї їх свободи, отже згаданий закон мусить обовязувати (Р. М. В. і О. з 7. II. 1870, ч. 184 та обіжник Намісництва з 27. III. 1870, ч. 7.465). Ось так справу зміни обряду по нинішній день нормує згаданий основний закон та деякі виконні розпорядки австрійського міністерства віроісповідання та освіти.

Цей закон такий виразний, що не багато вимагає коментарів. До 7. року життя дитини батьки можуть змінити обряд дитини, від 7—14. року її життя ніхто не може змінити її обряду, по 14. році може вона сама це зробити. До зміни обряду особи, яка скінчила 14 літ не вимагає закон нічого більше крім зголошення у повітовому старостві місця замешкання або побуту (у Львові в маґістраті!) устно або на письмі, що виступає з такої і такої церкви. Слід зазначити при тому, що це не є прохання чи пак подання, отже нема тут ніякої стемплевої оплати. Це вирішили ще австрійські трибунали і міністерство скарбу видало в слід за тим відповідний рескрипт (з 28. XII. 1868, ч. 37.375). Таксамо засадничо не вимагає закон якихось спеціяльних документів до цього зголошення, нпр. на доказ, що хтось скінчив уже 14 літ або що не є умово недужий. По думці виконного розпорядку міністерства віроісповідання та освіти до згаданого закону з дня 18. I. 1869. р. (В. Д. З. ч 13) влада лише тоді повинна розслідити тотожність особи, чи вона скінчила 14. рік та який її умовий стан, якщо виринули б оправдані сумніви. Але у практиці все таки потрібний якийсь документ тотожности, зрештою при зміні обряду оригінальна метрика уродження й так мусить перейти від одного парохіяльного уряду до другого, тому до такого зголошення можна залучити тільки метрику. Щодо самої форми зголошення, то вона найпростіша. Вистане написати так: До повітового староства в Х. На основі ст. IV. закону про унормування міжвіроісповідних відносин громадян держави з 25. V. 1868. р. зголошую виступлення з такої і такої церкви. Я записаний у книгах метрикальних такого і такого парохіяльного уряду в Х. На доказ сповнених вимог закону долучую метрику уродження. Вкінці — місце замешкання, дата і власноручний підпис. Ці подробиці слід подати у зголошенні, бо так каже згаданий виконний розпорядок; далі влада мусить повідомити і дотеперішнього пароха і того, який виступає, отже мусить знати їхні адреси. По зголошенні у старостві той, хто виступає, мусить особисто зголоситися в парохіяльному уряді цього обряду, до якого хоче вступити, бо на осн. рішення австрійського Адміністраційного Трибуналу з 22. V. 1899. р. виступлення з одного віроісповідання без одночасного вступлення до другого, не взажається зміною віроісповідання.

Дещо інакше виглядає справа зі зміною обряду дітей нижче 7 літ. У зголошенні про виступлення з даного обряду такої дитини мусять бути підписані батько й мати. Якщо одне з них не живе, другому це право вже не прислугує. Так вирішив австрійський Адміністраційний Трибунал 27. IX. 1879. р.

Вкінці треба зазначити, що тут зовсім нема т. зв. свобідного признання влади, себто, що влада може поступати в цих справах, як хоче. Навпаки, кількакратно з натиском підкреслює і сам закон і виконні розпорядки, що **влада має точний обовязок передовсім берегти свободи вибору віроісповідання громадян, застереженої цим законом.** Отже не треба звертати уваги на можливі труднощі, хто б там їх не ставив, а послідовно домагатися пристосування постанов закону.

На основі цього закону ми втратили величезну кількість наших вірних, головно по усіх галицьких містах та містечках, тратимо їх і нині немало, але спеціяльної причини жалю за ними нема. Ці вірні і так для нас не-вірні, отже хай собі з Богом йдуть. Без порівнання цінніші для нас ті римо-католики, які завжди були українцями і тепер, щоб узгіднити свої релігійні відносини зі своїми односельчанами цілого села, формально зміняють обряд. Не можна поручати, щоб користувались цим законом усі українці римо-католики, мовляв, хай усі переходять на греко-католицький обряд, бо це не вказане з ріжних оглядів. Одначе там, де льокальні відносини за цим промовляють, головно коли двох-трьох римокатоликів українців (не поляків!) на ціле село греко-католиків, там можуть скористати з постанов цього закону.

Д-р П. Саноцький.

Зголошуйтеся до таборів!

Українське Краєве Т-во Охорони Дітей та Опіки над Молоддю приймає зголошення до таборів:

1) Для хлопців від 11—15 літ від 27. липня до 22. серпня ц. р. **на Остодорі б. Підлютого.** Збірка учасників 27. липня, год. 6-а рано, вестибуль головного двірця у Львові. Год. 12-а у Брошневі. Оплата 45 зол.

2) Для хлопців від 16 літ **водний над Дністром** від 10. VIII. до 25. VIII. ц. р. Збірку подамо пізніше. Оплата 15 зол.

3) Для дівчат від 15 до 18 літ (які вже були у таборі) від 27. липня до 16. серпня під шатрами **на Гуцульщині.** Збірка учасниць 27. липня, год. 9.30 рано, вестибуль головного двірця у Львові. Оплата 35 зол.

Зголошення до таборів другої черги приймаємо до 20. липня ц. р.

Оплати слати на адресу: Зем. Банк у Львові, ч. конта: 500.170 зі зазначенням, на який табор оплата. Задатковані зголошення візьмемо під увагу.

Знижкові залізничі білети замовляти наперед на адресу: Комісія Виховних Осель і Мандрівок Молоді, Львів, Листопада 23, партер.

Урядові години: кожного дня крім неділь і свят від 17-ої до 18-ої.

Табори першої черги правильно відбуваються.

В НІМЕЧЧИНІ БРАКУЄ ЛЮДЕЙ ДО ПРАЦІ.

БЕРЛІН, ПАТ. З промови державного секретаря Сиропа, яку він виголосив у німецькому Фронті Праці, виходить, що брак робучих рук німці намагаються заступити заграничними німцями, яких стягають, та робітниками-чужинцями, що працюють головно на ріллі. Тепер працює в Німеччині: 37.000 італійців, 15.000 югославян, 12.000 мадярів, 5.000 болгарів, 4.000 словаків. Сироп згадує теж про багато чехів, але їх числа не подає.

НОВИНКИ

5
ЛИПЕНЬ

СЕРЕДА

Ст. ст. 22. червня 1939.
Евсевія свмч.
Лат. Антонія Мар.
Сонце: схід — 3.21, захід — 19.35.
Місяць: схід — 21.44, захід — 8.00.

Завтра: 6. липня. Четвер.
Ст. ст. 23. червня 1939.
Агрипіни мч.
Лат. Лукії мч.
Сонце: схід — 3.22, захід — 19.34.
Місяць: схід — 22.07, захід — 9.01.

—o—

— ВП. Передплатників „Діла" у Словаччині повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на блянкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адр.: **Banka Ceskoslovenskych Legii, Filialka v Bratislave Nr. 4128.** 1—?

— Передплатникам у Чехії та Моравії пригадуємо число нашого конта 2.150 та фірму: Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha, куди треба висилати передплату теж блянкетами, які продають усі поштові уряди. 1-?

— Д-р Софія Парфанович, спеціялістка жіночих хворіб і поліжництва у Львові, пл. Бол. Пруса 2 **виїхала на літний відпочинок** і верне 1. серпня ц. р.

— Ваше зацікавлення мистецтвом і культурою задоволить журнал **„Мистецтво і культура".** Ціна примірника зол. 2.50. Львів, Коперника 36.

— Краще від мороженого охолодить Вас в спеку дригілець (овочева ґалярeтка) „Ароза".

— Новий Сенат Українського Вільного Університету у Празі. На Загальних Зборах У. В. У. в Празі дня 9. червня ц. р. вибрали на 1939-40 шк. р. ректором університету професора передісторичної археольоґії д-ра **Івана Борковського,** проректором лишився попередній ректор проф. Олександер **Мицюк.** Деканом фільософічного факультету вибраний проф. археольоґії Вадим **Щербаківський,** продеканом залишився звичайний професор античної історії Федір **Слюсаренко.** Деканом факультету права і суспільних наук вибрано втрете професора статистики Левка **Шрамченка,** а продеканом проф. д-ра Олександра **Гайманівського.** Новообраний ректор проф. д-р І. Борковський народився 8. IX. 1897 р. в Чортківі, пов. Городенка, гімназію скінчив у Станиславові, високу освіту закінчив у Карловому університеті у Празі, де й промувався доктором фільософії. Був старшиною Української Армії. В 1933 р. габілітувався на фільософічному факультеті У. В. У. приватним доцентом передісторичної археольоґії. В 1937 р. був іменований надзвичайним, 1939 р. звичайним професором. Оголосив наукові праці з передісторичної археольоґії в мовах: українській, чеській, німецькій і анґлійській.

— Національно-спортове свято словінської молоді відбулось у місцевости Марібор в Юґославії. На свято, що відбувалось під протекторатом короля Петра II., приїхали члени уряду з прем. Цветковичем.

— „Дом людови" в Тулиголовах. Рада громадська в Тулиголовах пов. Городок рішила відступити громадську площу під будову „дому людового" Т. Ш. Л., в якому знайдуть приміщення польські організації.

— Нові міські управи в Калуші і в Городенці. В Калуші відбулись нові вибори до міської управи. Віцебурмістром вибраний емеритований залізничий начальник Ю. Івінський, бурмістром Городенки Станислав Вальтер.

— Вислід виборів до волосних управ у Зборівщині. Дня 30. м. м. скінчились вибори до волосних управ у Зборівщині. На 17 лавників у 7-ох волостях є 11 лавників поляків і 6-ох українців.

— 40 польських півкольоній у Зборівщині. Від 1. ц. м. працює у зборівському повіті 40 польських літніх півкольоній під проводом ТШЛ. Буджет на півкольонії обчислений на 13.600 зол.

— Нові самоходові випадки у Львові. При вул. Словацького вантажний самохід наїхав на таксівку Володимира Задорожного та ушкодив її. При цій самій вулиці таксівка наїхала на самохід Редлера і теж ушкодила його. — При вул. Зіморовича накольесник Чура наїхав на Петронелю Пацан, яку у важкому стані відвезли до шпиталю.

— Траґічна смерть дитини. Урядовець міської управи Казимир Алекси зі Львова виїхав власним самоходом з жінкою і трилітнім синком до Ярослава. В неділю пополудні вертався з родиною з Ярослава до Львова. Нагло самохід з невідомих причин упав до рова. Синок, якого мама переносила зі заднього сидження на переднє, упав на шибу і розбив її. Відламки шкла перетяли хлопчикові гортанку і він негайно згинув.

— Львівська хроніка. Катерина Т. повідомила поліцію, що матримоніяльний обманець Петро В. важко побив її довідавшись, що вона при надії від нього. Нещаслива жінка мусіла відлежати у шпиталі 20 днів. — З помешкання А. Попера (вул. Софії 29) невідомі злодії вкрали срібну заставу вартости 2.000 зол. — На Левандівці Роман Степаняк пробив ножем Володимира Білинського (вул. Вігури ч. 57). — 4 км. за Стрийською рогачкою один автомобіліст знайшов непритомного Л. Гриканюка, якого відставили до шпиталю.—Прогульковці зі Львова, які вертались з Брухович, знайшли однорічного хлопчика з карточкою, в якій нещаслива матір повідомляє, що не може прохарчувати дитини і тому з жалем серця його покидає.

— Хвиля пожеж. У селі Григорові пов. Рогатин вибухла пожежа в будинках Григорія Ґульки і перекинулась на сусідні доми наслідком сильного вітру і посухи. Пожежа знищила 30 селянських хат. Шкода сягає десяток тисяч золотих. Причина пожежі незнома. — У селі Соломянів к. Ніска пожежа знищила хату Михайла Назаря. — В Рипнику Стрижівським пожежа знищила будинки Катерини Дудкової. Причиною пожежі погана будова комина.

— Буря з громами і градом перейшла минулої неділі пополудні над нафтовим басейном. Вода позаливала нижче положені помешкання. Вітер позривав багато дахів з будинків і перекинув дві стодоли: Дмитра Коцюби і Михайла Здебського, який чудом оминув смерти. Найбільші шкоди заподіяла буря в селах: Рихтичі і Болехівці, де град поништив збіжжя. Крім того вітер повиривав дерева з корінням і повибивав кількасот шиб. Матеріяльні шкоди величенські.

— Краєва хроніка. Безробітний І. Мудрий в Ярославі ломив на березі галуззя. Нагло заломилась під ним гиляка і нещасливий безробітний впав на землю та скрутив собі хребет. Перевезений до шпиталю помер. — Недалеко залізничої стації Стрижів к. Ряшева впав під поїзд залізничий робітник Франц Шуберля і згинув. — У провідним каналі фабрики вапна в Комарівці пов. Бучач знайшли тіло робітника В. Ганушака, який мабуть впав зі значної висоти і згинув на місці. Суддя з Монастириськ перевів з лікарем судову секцію.

— Страшний буревій над Німеччиною. Страшний буревій навістив Байрайт. Буревій пройшов зі швидкістю 90 км у годину, зриваючи численні дахи і вириваючи кількадесять дерев з корінням. В околицях міста буревій спричинив незвичайні шкоди по полях і городах. Про силу буревію говорить факт, що по полях буревій повиривав буряки зі землі. — Над кладським повітом пройшла велика буря з громами і градом, що спричинила величезні шкоди. У Райхенаві впав град величини курячого яйця. Працюючі на полі селяни поранені. Один парубок, якого град заскочив у легкому вбранні і без шапки, убитий. По бурі найшли його закривавлене мертве тіло. Збіжжя й ярина зовсім знищені. Матеріяльні втрати величезні.

— Шмелінґ мистцем Европи. У Штутґарті відбувались змагання за мистецтво Европи між боксерами важкої ваги Шмелінґом та Адольфом Гойзером. Макс Шмелінґ знокавтував свого противника в першій рунді і здобув мистецтво Европи. Змагання тревали 71 хвилину. Шмелінґ заявив, що підготовляється до стрічі з мурином Люїсом.

— Залізнича катастрофа в Італії. Поїзд, що курсує на шляху Міляно—Бренер зударився недалеко Міляно з вантажним поїздом. У катастрофі згинули три особи, 50 важко і легко ранених.

— Будова каналу Волга—Дон. Уже почали будувати канал Волга—Дон, що получить Волгу з Озівським Морем. Плян будови каналу, що матиме велике значіння під економічним та стратеґічним оглядом, змінювали кількакратно. По остаточнім затвердженні пляну будови каналу приступили до його реалізації. Згідно з пляном каналом можуть проїхати кораблі, містоти 15 тисяч тон. Довжина каналу сягає на 1.260 км. Якщо канал вибудують м. Сталінград (раніше Царицин) матиме безпосередню водну комунікацію з Ростовом над Доном.

— Таємний вибух у Парижі трапився на одній з передмість і знищив вантажний самохід заведення чищення міста. 4 особи ранені. Слідство виявило, що до вибуху дійшло в середині вантажного самоходу, виповненого сміттям. Цікаве, що в самоході знайшли поннищені документи, що торкаються військових справ.

Зі судової салі.

ПРОЦЕС ЗА УКРАЇНІЗУВАННЯ ПРІЗВИЩ.

В окружному суді в Тернополі (суддя Тільп) відбулася карна розправа проти **о. Осипа Гроховського,** адміністратора парохії в Козівці, повіт Бережани, обвинуваченого зі ст. 287 § 1 кк. за те, що в книгах уроджених з одному випадку написав Богдан Чорний замість Чорни, у другому Володимир Ґроховський (син підсудного) замість Гроховскі. На внесок оборонця посла д-ра **Ст. Барана** суд допустив доказ з метрикальних книг, що батько Богдана Чорного є там записаний як Чорний і доказ з грамоти свячення обвинуваченого, де прізвище підсудного в латинському тексті написано як Ґроховський. Суд допустив внесок оборонця д-ра Ст. Барана і на другій розправі, на якій перевів докази згаданих документів, **суд уневиннив підс. о. Осипа Ґроховського.** Прокуратор не зголосив апеляції і присуд став уже правосильний.

Перед окружним судом у Станиславові відбулася 26. м. м. розправа проти **о. Івана Панчишина,** адміністратора парохії в Тисьменичці, якого прокуратор притягнув до відповідальности за провину зі ст. 287 § 1 кк. (за „українізування" прізвищ).

Суд засудив підс. **о. Панчишина на 3 місяці арешту** за те, що не контролював при вписуванні до метрикальних книг прізвищ з українськими закінченнями. Боронив адв. **д-р Т. Беей** з Тисьменниці.

Крім того відбулася розправа перед окружним судом у Станиславові проти **о. Степана Маркевича,** пароха з Маріямполя, теж за провину зі ст. 287 § 1 кк. Розправу суд відложив допускаючи нові докази.

—o—

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „ВЕРДІ".

Це наскрізь монографічна фільма: опис тернистого шляху успіхів і невдач, слави й розчарувань великого композитора. Треба би бути спеціялістом-знавцем, щоби ствердити, чи й наскільки ріжні подробиці фільми відповідають дійсним життєвим датам Вердія, чи може є плодом фантазії автора сценарія. Фільма велика й поважна. Зворушливі сцени родинної трагедії творця, серед якої він мусить творити на замовлення комічну оперу. Цікавий жмут світла кинений на тогочасну боротьбу між звеличниками Вердія та Вагнера. У фільмі — чудові голоси, виконавці ріжних арій Вердієвих опер, м. і. славетний Веніяміно Джілі. Фільма виконана з пієтизмом італійців до свого великого мистця.

—o—

✝ Посмертна згадка.

О. ПАВЛО РЕШЕТИЛО.

Дня 18-го червня ц. р. вмер у Козовій, бережанського повіту о. Павло Решетило, б. довголітній місіонар у Канаді.

О. Павло Решетило уродився 1. липня 1888 р. в містечку Угнові. Нижчу гімназію покінчив в академічній гімназії у Львові, вищу і матуру в 1909 р. в Перемишлі.

По матурі записався на теольоґію у Львові. В 1910 р. в процесі 101 був засуджений на 6 місяців важкої вязниці, що вже тоді підірвала його здоровля. Скінчив теольоґію в Римі і в часі воєнної хуртовини в 1917 р. висвятився в Загребі, в Югославії.

По війні був священником до 1923 р. в Галичині, де виконував свої обовязки ревно й совісно, був зразковим священником, за що його дуже шанували й любили.

В 1923 р. Преосв. Н. Будка, тодішній епископ Канади, будучи в Галичині, забрав його до Канади, де він вів місійну працю по далеких степах Канади у провінціях: Манітобі, Саскатуні й Альберті, серед всяких невигод і і з повною посвятою та жертвенністю. Там у 1933 р. перебув важку операцію шлунка і від того часу його здоровля було зовсім підірване, та це було перешкодою у його дальшій праці і майже до кінця свого життя він стояв на стійці на церковному народньому полі.

Давав жертви на ріжні народні цілі в Канаді, й посилав також по змозі до Рідного Краю. Словом — це був тихий і ревний робітник-душпастир.

З підірваним здоровлям і виснажений вернувся в листопаді 1938 р. до Рідного Краю в надії далі працювати для свого народу, але сили чимраз більше його покидали і невблаганна смерть перервала нитку його життя.

Нехай пером буде Йому земля, яку так дуже любив!

СПОРТ.

СЛАБА ПЕРЕМОГА УКРАЇНИ В БОРИСЛАВІ.

Україна—Кадіма 3:2 (0:1).

Україна осягнула на перших вакаційних змаганнях перемогу ріжницею одних воріт, бо, беручи під увагу престіж віцемистця О. Л. не можна вважати повною перемогою. Інша справа, що Кадіма незла дружина та на своїм грищі вона неодному противникові справила вже не конче приємну несподіванку. Коли ж при тому зважити, що чорно-червоні по важких змаганнях минулого мистецького сезону не дуже висилювалися, то ясно, що на високий вислід годі було числити. Адже найкращі англійські дружини, що в повному сезоні громлять репрезентації европейських держав, підчас вакаційного турне осягають здебільша... вакаційні висліди.

Так теж і в тому випадку, Україна осягнула скромну перемогу, яка нікого не вдоволила, а вже найменше прихильників нашої дружини, що звичайно численно прибувають на виступи України.

Кадіма грала дуже амбітно і довший час вела Україні вистарчило заграти кільканацять хвилин, щоб доказати, що між дрогобицькою А-клясою та віцемистцем А-кляси є таки ще деяка ріжниця. Цю ріжницю підкреслили: двома голями Скоцень і одним Магоцький.

СЯНОВІ У СТРИЮ НЕ ПОВЕЗЛО.

Скала (Стрий)—Сян (Перемишль) 3:2 (1:0).

Сян мав ще менше щастя від України, коли зважити, що він покинув стрийське грище із програною. Очевидно, що Сян перетомлений важкими мистецькими змаганнями теж не висилювався надто, коли ж до того додати ще ослаблений склад, то програна прийшла легко. Та все те зовсім не ослаблює значіння перемоги стрийської симпатичної дружини. Сподіємося, що по цій перемозі (бо перемогти Сян навіть в ослабленому складі — не так воно легко) Скала набере вкінці якнайбільше віри у свої сили та в новому спортовому сезоні гратиме зі своїми противниками спокійно, запевнуючи собі, що перемогу можна завжди виборoти навіть на найбільш рутинованому противникові.

Скала заслуговує на якнайбільше признання. Сян? Цю програну численні симпатики перемиської дружини вибачать їй саме завдяки тому, що програна Сяну була одночасно тріюмфом Скали. Видно, що скількість українських добрих дружин чимраз збільшується. А це дає лиш притоку до радости.

ДЕРЖАВНА ЛІҐА.

„КУЛЬТУРА" НА ЛЬВІВСЬКОМУ ГРИЩІ.

ЛЬВІВ. Погонь—АКС 1:1 (1:0).

12. м. м. Погонь програла змагання з АКС. у Хожові у відношенні 2:0 з тим, що 6 її грачів вернулися до Львова з порозбиваними „кістками". Тому змагунів АКС. привитала львівська публика на грищі „Погоні" минулої неділі окликами „різники" і т. п. та свистами, що замовкли щойно по кількох хвилинах з приходом судді Сковронського на грище. Не диво, що по такім вступі змагання йшли в оживленому темпі, а гра була дуже гостра. Атмосфера на грищі ще більше електризувалась, коли грач Погоні Шмид здобув ворота і суддя подиктував згодом карного до Погоні, але пізніше, по ріжних нарадах і протестах, змінив своє рішення та признав вільного до АКС-у. Це довело до такої гостроі гри, що суддя усунув з грища змагуна Погоні Лемішку. По перерві АКС. вирівнав, але гра далі була дуже брутальна. Остаточно відплатні змагання скінчились нерішенним вислідом, але за те грача Погоні Матіяса знесли з грища зі зломаною ногою і каретка ратункового поготівля відвезла його до шпиталю разом з розбитим воротарем АКС-у Мруґалою, який щойно по двох годинах відзискав притомність. До трагічного випадку між обома грачами дійшло саме у хвилині, коли воротар кинувся під ноги Матіясові, щоб відобрати йому мяч. Підчас ратування обох розбитих грачів дійшло до перепалки між грачами обох дружин і між криловим АКС-у Похопіном та публикою, що скінчилась — як пише „Слово Народове" з 3. ц. м. (ч. 183) — таким скандалом: Похопін не міг мабуть переболіти іронічних окликів публики і тому відвернувся до публики спиною, скинув штанцята і „неприличним жестом" заохочував публику до ординарної пропозиції. Знову по змаганнях грача АКС-у Восталя арештувала поліція під замітом зневаги польського народу і держави тому, що грачі АКС-у розмовляли між собою по німецьки, а на заввагу в цій справі Восталь висловився зневажливо про польський нарід.

КАТОВИЦІ. **Польонія—Рух 3:2 (1:0).**

КРАКІВ. **Висла—Варта 5:0 (3:0).**

ВАРШАВА. **Краковія—Варшавянка 3:1 (0:1).**

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІҐИ.

ЛУЦЬК: **Юнак—ПКС 1:1.**

ЛЮБЛИН: **Унія—Стшелец 3:1.**

ПІНСЬК: **Огніско—Гродно 4:2.**

ПОЗНАНЬ: **Леґія—Стараховіце 4:3 (3:1).**

КАТОВИЦІ: **Шлеськ—Унія 4:0;** Унія зійшла з 13 хв. перед кінцем з грища.

ЛОДЗЬ: **ЛКС—Гриф 4:2 (2:0).**

МИСТЕЦТВО ЮНІОРІВ.

ПОЗНАНЬ: **ГТЦ—Шлеськ 3:2 (1:1).**

ЛОДЗЬ: **Вісла—ЛКС 3:2.**

БЕЛЬСЬК: **Жіліна—БЬТК 3:3**

ЗА ВХІД ДО А-КЛЯСИ.

МОСТИСЬКА: **Скала—Чувай 3:5 (1:3).**

Скала грала дещо за мягко і тому програла. Ворота для „Скали" добули Лебедович і Куціль.

СТАНИСЛАВІВ: **Станиславовія—Стшелец (Калуш) 4:4 (2:2); Ґази—РКС** (Стрий) **4:2 (2:0).**

МИСТЕЦТВО Б-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ: **Польонія—Святогор 5:2; ПКС—Ґрафіка 5:0.**

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

РЯШІВ: **Ресовія—Польна 4:2 (0:1).**

ЗА ВХІД ДО ОКРУЖНОЇ ЛІҐИ.

БОРИСЛАВ: **Стшелец—Чувай 1:1 (0:1).**

ПЕРЕД ЗМАГАННЯМИ СТЕП—ЗОРЯ.

В. Г. і Д. визначив новий речинець змагань між згаданими дружинами за мистецтво Б-кляси на 9. ц. м.

ПОРИВАНКА.

Погонь—Україна 5:3 (3:2).

Як передзмагання ліґового метчу Погонь—АКС. розіграла дружина України товариську стрічу в пориванці з Погонею. По вирівнаній і гарній грі змагання закінчились назагал незначною перемогою сильної дружини Погоні. Рівень гри нашої дружини піднісся від останньої стрічі з Чорними на клясу. Якщоб напасники України були виявили кращу стрілову диспозицію, то могли б легко добути нерішений вислід, або і вирішити стрічу у свою користь. Ще 10 мін. перед кінцем змагань вислід був 3:3!

Склад України: Кшик; Кунинець, Кульчицький К.; Кузь, Кульчицький М., Білик; Кліш, Шехович, Бучацький, Бойцун, Дицьо. Ціла дружина заслуговує на повне признання. Оборонна трійка з добрим воротарем Кшиком — без заміту. Найліпшою частиною дружини була рухлива поміч, що грала продуктивно та вміло співпрацювала з нападом. Напад під проводом Бучацького добрий в полі, але все ще дещо заповільний і замало рішучий під ворожими воротами. Ворота добули Шехович (2) і Дицьо. Суддя слабий.

Змагання ці велися весь час на зовсім задовільнім рівні, фер і по спортовому були направду гарною пропаґандою цього ще молодого роду спорту.

ТРЕНІНҐОВИЙ БІГ НАКОЛЕСНИКІВ.

На шляху Львів—Янів—Львів (70 км.) відбувся в неділю 2. ц. м. тренінґовий біг наколесників, до якого стануло 10 наколесників з „України" і „Зорі". Біг, що його зорганізувала секція наколесників „України", був доброю підготовою до змагань наколесників за дружинове мистецтво, що визначені на 16. ц. м. У цьому бігу, чи радше дмозмагу наколесників „України" і „Зорі" кращий час 6:11:02 осягнула перша трійка наколесників „України", трійка „Зорі" 6:23:45.

Перший до мети приїхав 1) **Рудницький („Україна")**, осягаючи гарний час **2:01:26;** 2) **Лобуз** (У.) **2:02:26;** 3) **І. Клак** (З.) **2:04:55;** 4) **Червінський** (З.) **2:06:50);** 5) **Єзерський** (У.) **2:07:10;** 6) **Закаль** (З.) **2:12:10.**

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ДЗВОНИ. Літературно-науковий журнал. 9-ий рік видання. Ч. 56. Травень-червень 1939. Львів: Зміст: В. Гаврилюк: Лябіринт. — Б. Лисянський: Місто. — Наталена Королева: Квід ест верітас. — І. Гузар-Мовціїбовичева: Несповнені мрії. — Ф. Лавецький: Криниця в сільському дворі. — о. Ф. Мужерман, ЧООІ: Церква і сучасне невільництво. о. д-р Г. Костельник: Основи теїзму та атеїзму. — С. Лишкевич: До проблеми „католицька література". — В. Залозецький: Фашизм і корпоративний устрій. — А. Животко: Мовна боротьба в пресі Карпатської України. — Хроніка. Рецензії.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Економічно-суспільний місячник. Річник XII. Ч. 6. Червень 1939. Львів. Зміст: На овидах днів. — О. Мицюк: Розвиток комунікації в Карпатській Україні. — І. Мартюк: Ячні збутові контракти. — Павло Ольберг: Кооперативні програми Германа Шульце і Фердинанда Лясаля. — Софія Подолянка: „Рочдельський інститут". — К. К.: Реґулювання відносин праці в англійській кооперації. — З господарського життя. — Звідомлення з книжок.

НИВА. Часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXXIV. Ч. 6. Червень 1939. Львів. Редакція: Христовий Намісник і ювилей хрещення Руси-України. — М-р Роман Дурбак: Митрополича діяльність Льва Кишки. о. Іван Цимбала: Потреба католицької агітації і її реалізування в парохіях. — М-р Богдан Казимира: Станово-корпоративний лад. — о. Омелян Квіт: Катехизуймо в церкві. — о. Іван Мировюк: Скажім собі правду в очі. — Х.: З голосів преси. — Всячина.

ЛІКАРСЬКИЙ ВІСТНИК. Орган Лікарської Комісії Наук. Т-за ім. Шевченка й Українського Лікарського Товариства у Львові. Виходить раз на два місяці. Рік XVI. Ч. 5—6. Львів. Зміст: Ю. Добриловський: Пуерперальні й інфекційні захорування. — М. Качалуба: До справи доартерійних впорскувань бактеріофага. — М. К. Попович: Штучний викидень у світлі критики зі становища евгеніки і соціольогії. — Хроніка сходин У. Л. Т. — Свято відкриття таблиць. — З медичної преси. — Новинки.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

вівторок 4. 7., год. 20 „Пірат“.
середа, 5. 7., год. 20. „Парижанка“.
четвер, 6. 7., год. 20. „Парижанка“.
пятниця, 7. 7., год. 20. „Парижанка“.
субота, 8. 7., год. 20. „Кінець і початок“ — премієра.

Театр Рімнородностей.

Вівторок 4. 7. і в середу 5. 7. вистава нема.

Український Театр ім. Котляревського.

ЗАЛІЩИКИ:
4. 7. Муки на офевіді.
5. 7. Тополя.
6. 7. Кирка в Львові.
7. 7. Цариця Грузії.
8 Заліщик іде театр до Городенки, Снятина, Заболотова, Косова і т. д.

Український Театр Яосифа Стадника (сеніора).

КУТИ:
4. 7. Люди на краю.
5. 7. Черноморці.
6. 7. Сіон.
7. 7. Хам.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

БИТЬКІВ:
5. 7. Безталанна.
6. 7. Вечерниці.
НАДВІРНА:
7. 7. Сорочинський ярмарок.
8. 7. За молдавський престіл.
9. 7. Вельможна пані Кочубеїха.
ДЕЛЯТИН:
10. 7. Дай серцю волю.
До постанови театр готує: Про що тирса шелестіла і Утоплена, Лисенка.

Український хор Дмитра Котка.

5. 7. Хотинь.
6. 7. Брошнів.
7. 7. Крехович.
8. 7. Рахів.
9. 7. Струтин Нижній.
10. 7. Рожнятів.

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище“ і „Роза“.
АМПІР: „Чортів брат“ Лаврель Гарді.
АПОЛЬО: „Тарзан“ і „Зелена богиня“.
АТЛЯНТИК: „Ель Гато“.
БАЙКА: „Злочинець“ і „Коли ти залюблена“.
БАЛТИК: „Кавіясмарк“, „Світ, говорить про вас“.
ВАНДА: „Серце“ і „5 дівчаток в Канаді“.
ГРАЖИНА: „Порт Артур“ і „Жінки перемогли“.
ЕВРОПА: „Ядемо краї життя“.
КАСІНО: „Трейдер Горн“.
КОПЕРНИК: „Студентка“, за повістю Вікі Баум.
МАРУСЕНЬКА: „Закляр“ і „Проф. Вагнер“.
МЕТРО: „Проклятий скарб“, „Жертви великого міста“.
МУЗА: „Поворот Арсена Люпіна“.
МІРАЖ: „Вертайся моя маленька“.
ПАКС: вакації.
ПАЛЯС: „Верді“.
РАЙ: „Козачка в казармі“ за Ширлєм Бук.
РІЯЛЬТО: „Дівчата в Новоліпок“.
РОКСІ: „Життя злодія“ та колір. додаток.
СВІТ: „Козаки під Рапламанами“ і „Проклятий острів“.
СВЯТОВИД: „Чорний орел“ (дві серії разом).
СТИЛЬОВЕ: „В любий хлопець“ і ревія з Рефреном.
ТОН: „Пірати прерії“, „Мій пан чоловік“.
УТІХА: „Для тебе, сеньоріто“.
ХИМЕРА: „У хитках Монте Карльо“.

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5):
„На чирвах Трансильванії“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Вівторок, 4. липня 1939.

7.00 Ран. денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Учімся плавати, 12.03 Полудн. авдиція, 13.00 Розр. муз. з пл. 13.40 Концерт бавовни, 14.35 Господ. вістки, 14.45 „Життя йоу“ гутірка, 15.00 Полудн. муз., 15.15 Господ. вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Акт. гутірка, 16.20 Смичк. квартет, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 гутірка про Ялтинськ, 17.10 Франц. муз. з плит., 17.45 Тихе, сарньське, 17.00 Авдиція з Варшави, 18.25 Орган. рецитаць, 19.00 Авдиція для робітників, 19.30 Розривковий концерт, 20.25 Авдиція для села, 20.35 Льов. спорт. вістки, 20.00 Веч. денник, 21.00 Концерт з Кремінця, 22.00 Відчит про міжнар. зобовязання, 22.15 Веч. серен., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Середа, 5. липня 1939.

7.00 Ран. денник, 7.15 Грамоф. пл., 7.40 Орх., 8.15 Туристична гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Інформ. газетка в українській мові, **13.10 Оперові арії в вико. Мирослава Старицького,** 13.40 Розр. музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Концерт для молоді з пл., 15.15 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудн. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.15 Спів Ігн. Дигаса, тенор, 16.50 Скарб у гніздах, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Хор, 17.35 Балакірев: „Тамара“ симф. поема з пл., 17.50 Господиня у місті, 18.00 Славні симфонії, пл. 19.00 Театр Уяви: Клюб Піквіка, 19.30 Орх., спів, арфа, Флет, 20.10 Військ. відчит, 20.25 Для села: Що треба знати про самопоміч у хліборобстві, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. денник, метеорол. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Літер. новинки, 22.00 Серед жінок, гутірка, нар. пісні, 22.30 Розр. музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 6. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.20 Спорт, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бавовни, 14.35 Госп. вістки, біржа, 14.45 Піхотинець, авд. для молоді, 15.05 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Твори на флет, 16.45 Будівництво села: Гуцульщина, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 На історичних шляхах Поділля, гутірка, Пісні теплого Поділля у вик. вок. квартету, 17.45 Геольогічні багатства Поділля, 18.00 Відгомони сили та слави, 18.10 Віол., форт., 19.00 Словацький: Фрагменти з „Листів із подорожі“, 19.20 Пластичний огляд, 19.30 Концерт форт. на 4 руки, музика з пл., 20.15 Резерва, 20.25 Приповідки, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Форт., скрипл. діточий хор, нар. капеля, 21.40 „Золотий горнець“ Т. Гофмана, з муз., 22.35 Фрагменти з опер у вик. артистів Ля Скалі, пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 4. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 19.00 Ол. Верді з пл. 20.00, 21.0 Танкова музика, БРАТИСЛАВА 17.00 Слов. марші, 19.30 Словац. орган. твори, 21.00 Орхестра, 22.15 Віольонч., БУДАПЕШТ **7.00 Вістки в словацькій і українській мові,** 18.40 Мадяр. мельодії, 19.55, 20.00 Муз. різнор., 21.10 Циган. орх., 22.00 Розр. концерт, 23.00 Військ. музика, ВІДЕНЬ 18.15 Твори Ліста, 19.00 II. Симф. Брукнера, 22.35 Смичк. квартет Сметани, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт, 18.00 Твори нім. майстрів, 18.45 Концерт на тракт., 20.15, 21.00 Симф. концерт, МІЛЯНО 17.15 Концерт гарфи, 21.00, 22.00, 23.00 „Франческа да Ріміні“ оп., ПРАГА 17.15, 17.20, 17.45 Форт., спів і вальт., 18.20 Розр. концерт, 19.20, 20.00 Нар. пісні, 20.10 Симф. Дворжака, чеські фільгарм., 21.30 „Фіделіо“ оп. Бетговена, 23.00 Пополудн. концерт, РАДІО ПАРІ 18.15 Скрипк. соната, 19.00 Попул. музика, 20.30, 21.00 Камер. музика, РИМ 22.00 Смичк. квартет, 22.40, 23.15 Танк. музика, РАДІО РОМАНІЯ 21.00, 22.00 Симф. концерт.

Середа, 5. липня 1939.

БЕРЛІН 18.45 Кабарет, 20.30 Симф. концерт, БУДАПЕШТ 18.40 Орх., 20.50 Циг. муз., ВІДЕНЬ **19.50 Українські вістки,** 22.30 Розр. концерт, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.30 Бетговен, 19.15 Серенади, 22.20 Музика давніх мистців, ОСЛЬО 21.10 Форт. мандоліньський концерт, РАДІО ПАРІ 20.30 Форт., СОФІЯ 19.30 Карми.

Четвер, 6. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Орх., баритон, 18.15 Брамс: Соната ф-моль на скр. і форт.; Скерцо ц-моль на скр. і форт., 20.15 Оперетковий вечір, БІЛГОРОД 20.00 Гумор. 22.15 Музика, БУДАПЕШТ 18.30 Віол. ВІДЕНЬ 18.30 Розр. музика, **19.50 Українські вістки,** 21.30 Популярна музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Музика, хор. 19.00 „Дон Хуан“ Моцарта, ПРАГА 16.25 „Продана наречена“ оп. Сметани, РАДІО ПАРІ 20.30 З Опери Комічної, РИМ 21.00 „Аїда“ оп. Верділя, СОФІЯ 19.45 Легка і танк. музика, 22.00 Камер. музика.

Біржа

Львів, 3. липня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·52—90·52, Доляри америк. 5·31·75—5·31·00, Доляри канад.— 5·31·50—5·31·50. Фльор. гол. 282·55—282·55 Франки франц. 14·09—14·09, Франки шв. 119·90—119·90, Фунти англ. 24·89—24·89 Гульд. гдан. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·20—111·20, Корони норв. 125·15—125·15 Корони шведські 128·72—128·72, Ліри іт. 18·48—18·48, Марки фінляндські 11·02—11·02, Марки нім. срібні 83·50.

Акції.

Банк Польський 104·00, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 31·50—31·50, Лільпоп 79·25—79·30. Моджеїв 18·00—18·00, Островець 73·50—75·00, Стараховичі 49·50—49·00, Жирардів 48·25—47·00 Габербуш 59·00

Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·00. 3 інвестиційна 1 ем. 76·00, серія 79·00—79·00. 2 ем. 77.75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 61.00 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·75 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 3. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·55
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·60
За 1 кг. масла експ. з оп. дає зачет	2·60
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·03—1·05

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко вдержана.

Подяка.

Всевишній відкликав з цього світу на вічність дня 18. червня ц. р. Найдорощого Брата, Шваґра, Стрия і Вуйка бл. п. о. **Павла Решетила,** довголітнього місіонаря в Канаді, у 51 році трудящого і побожного життя.

Прибиті важким горем і смутком складаємо цією дорогою щиру подяку Впр. о. Іванові Чарторийському, пароховї Козови за слова потіхи у важкій недузі Покійного, за останню прислугу та відправу Парастасу, Служби Божої і похорону.

Також щиро дякуємо Впр. о. Штокалкові, деканові в Кальнім за провід в похоронах, Впр. о. Абрагамовському, пароховї Дібща за гарну проповідь в церкві та Вс. о. Гроховському, завідателеві Козівки за прощальну, зворушливу аж до сліз проповідь над могилою.

Сердечно дякуємо Вп. Пану Професорові д-рові Маріянові Панчишинові у Львові за зовсім безінтересовне лікування і лікарську пораду а Вп. д-рові А. Мацькому в Козовій за лікарську поміч аж до години смерти.

Дякуємо щиро найближчим Сусідам-Кольоністам в Каменці, що причинилися до улаштування похоронів і всім тим, що також причинилися чимнебудь до того.

Дякуємо хорові в Козовій і дириг. п. Питлеві за гарний спів.

Вкінці щиро дякуємо всім, що своєю, такою численною присутністю, звеличали сумний обряд.

В липні 1939. Рідня.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyckyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. С-ки „Діло“, Львів, Ринок 10.